

HİNDİSTAN ÜLKE RAPORU

EYLÜL 2019

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1. GENEL BİLGİ.....	4
1.1. COĞRAFİ KONUM.....	5
1.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	5
1.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı	5
1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre.....	5
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
2.1. Ekonomik Yapı	6
2.2. Ekonomik Performans	6
3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	7
3.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü	7
3.2. Yatırımlarda Öncelikli Alanlar	10
3.3. Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler).....	10
3.4. Ülkede İş Kurma Mevzuatı.....	10
4. DIŞ TİCARET	12
4.1 Hindistan'ın İhracatı	12
4.2 Hindistan'ın İthalatı	14
5. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	16
5.1 Dış Ticaret Politikası.....	16
5.2 Tarifeler ve Diğer Vergiler.....	16
5.3 Tarife Dışı Engeller	18
5.3.1 İthalat İzni	18
5.4 Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar.....	20
6 TÜRKİYE İLE TİCARET	22
6.1 İhracat Potansiyeli Başlıca Sektörler	24
6.1.1 Türkiye-Hindistan Yatırım İlişkileri	24
6.2 Türkiye-Hindistan Yatırım İlişkileri.....	25
7 İKİ ÜLKE ARASINDAKİ TİCARETTE YAŞANAN SORUNLAR.....	27
8 TÜRKİYE-HİNDİSTAN ARASINDAKİ ANLAŞMALAR VE PROTOKOLLER	28
9 BURSA İLİNİN HİNDİSTAN İLE DIŞ TİCARETİ.....	28
10 PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	29
10.1 Fikri Sınai Mülkiyet Hakları	29
10.2 Dağıtım Kanalları.....	29
10.3 Reklam ve Promosyon.....	30
10.4 Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme.....	31
10.5 Satış Tekniklerini Etkileyen Faktörler.....	32
11 İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	34
11.1 Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler.....	34

11.2	Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri.....	35
11.3	Yerel Saat ve Telefon Kodları	35
12	SWOT ANALİZİ.....	36
13	YARARLI ADRESLER.....	37
14	KAYNAKÇA	38

KISALTMALAR

GTIP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

USD: United States Dollar (Amerikan Doları)

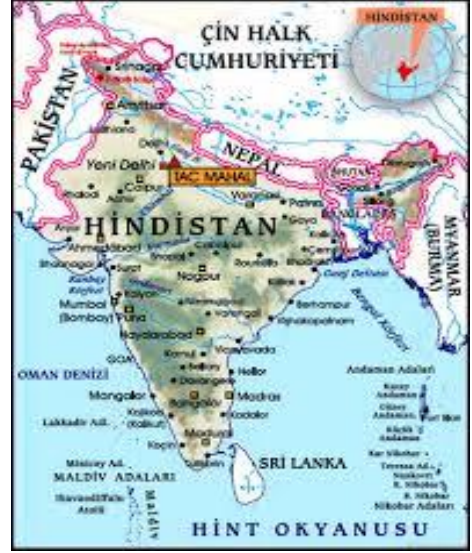
TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Sektörlere Göre Ekonomik Büyüme (%).....	6
Tablo 2: Hindistan Ekonomisi'ne İlişkin Beklentiler	7
Tablo 3: Sektörlere Göre Hindistan'a DYY Girişleri (Milyon Dolar)	8
Tablo 4: Hindistan'ın Dış Ticareti (Milyon \$)	12
Tablo 5: Hindistan'ın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)	12
Tablo 6: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$).....	14
Tablo 7: Hindistan'ın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)	14
Tablo 8: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)	15
Tablo 9: Hindistan'ın Türkiye ile Dış Ticareti (1000\$)	22
Tablo 10: Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$).....	22
Tablo 11: Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)	23
Tablo 12: Bursa ilinin Hindistan ile Dış Ticareti (1000\$).....	29

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Hindistan güney Asya'da yer almakta olup; güneyinde Hint Okyanusu, batısında Pakistan, kuzeyinde Çin, Bhutan ve Nepal, doğusunda ise Bangladeş ve Myanmar ile komşudur. Yüzölçümü bakımından dünyanın yedinci büyük devletidir. Hindistan'ın güneyinde tropikal muson iklimi hakim iken kuzeyinde iklim ılımandır. Hindistan'ın güney ve orta kesimleri platolardan oluşurken batısında çöller, kuzeyinde ise Himalaya Dağları yer alır.
- Hindistan'ın ihracatı 2018 yılında bir önceki seneye kıyasla %8,7 oranında artış göstererek 323 milyar dolara ulaşmıştır. Aynı yıl ülkenin ithalatı ise %13,3 oranında artmış ve 507,5 milyar dolar olmuştur.
- **Başlıca İhracat Ortakları:** A.B.D., B.A.E., Hong Kong, Çin, Birleşik Krallık, Singapur, Almanya
Başlıca İthalat Ortakları : Çin, A.B.D., B.A.E., Suudi Arabistan, İsviçre, Güney Kore, Endonezya
- **Başlıca İhracat Kalemleri :** İşlenmiş petrol ürünleri, elmaslar, ilaçlar, mücevherat, pirinç, otomobiller-binek araçlar, ham altın, sığır eti ve otomotiv aksam ve parçaları.
Başlıca İthalat Kalemleri: Ham Petrol, Altın, Elmas, Elektronik Cihazlar, Taş Kömürü
- Türkiye ile Hindistan arasında ticaret hacminde gözlenen artışa rağmen, ticaret dengesi sürekli olarak ülkemiz aleyhine sonuçlanmaktadır. İki ülke arasında en yüksek ticaret hacmine 2014 yılı içerisinde ulaşılmıştır. 2017 yılında ihracat, %16,4 oranında artarak ile 758,6 milyon dolar olmuştur. Hindistan'dan ithalatta ise %8,0 oranında artış kaydedilmiştir.
- 2018 yılı itibariyle , Bursa ilinden Hindistan'a 87 milyon dolar ihracat gerçekleştirilirken, ithalat rakamı 278 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.
- 2018 verilerince Bursa'da Hindistan sermayeli firma bulunmamaktadır.
- Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin verilerine göre ise Bursa'dan Hindistan'a ihracat yapan firma sayımız 236'dır.
- Hindistan ekonomisi iki farklı yapıya sahiptir. Bir yanda, orta sınıfın en zekilerini çalıştıran modern ve küresel rekabet gücüne sahip bilgiye dayalı hizmetler sektörü, diğer yanda çoğunlukla az eğitimli işgücünün çalıştığı ve rekoltesi yağışlara bağlı tarım sektörü yer almaktadır. İmalat sektörü geleneksel olarak kalitesiz mallar nedeniyle yetersiz olmasına rağmen, bu durum son yıllarda değişmeye başlamıştır. Hizmetler sektöründeki güçlü büyüme neticesinde sektörün GSYİH içinde payı 2015 yılında %58,9 olarak gerçekleşirken, tarım sektörünün payı %16,6, sanayinin payı ise %24,5 olmuştur.

1. GENEL BİLGİ

RESMİ ADI	HİNDİSTAN CUMHURİYETİ
YÖNETİM BİÇİMİ	FEDERAL CUMHURİYET
CUMHURBAŞKANI	RAM NATH KOVİND
BAŞKENT	NEW DELHI
NÜFUS (WORLDMETERS 2018)	1,366,417,754 (2019,Worldometers)
YÜZ ÖLÇÜMÜ (KM ²)	3,287,263
DİL	HİNTÇE, İNGİLİZCE
ETNİK YAPI	DRAVİTLER, ARYALAR, HİNDULAR, TİBET-ÇİN VE MOĞOLLAR VE MÜSLÜMANLARDIR
DİNİ YAPI	HİNDUİZM, İSLAMİYET
PARA BİRİMİ	RUPEE
GSYİH (MİLYON \$)	2,650,725 (2019, Worldometers)
KBGSYİH (\$)	2.135 (2018, IMF Tahmin)
BÜYÜME ORANI (%)	7,4 (2018, IMF Tahmin)

1.1. COĞRAFİ KONUM

Hindistan güney Asya'da yer almakta olup; güneyinde Hint Okyanusu, batısında Pakistan, kuzeyinde Çin, Bhutan ve Nepal, doğusunda ise Bangladeş ve Myanmar ile komşudur. Yüzölçümü bakımından dünyanın yedinci büyük devletidir. Hindistan'ın güneyinde tropikal muson iklimi hakim iken kuzeyinde iklim ılımandır. Hindistan'ın güney ve orta kesimleri platolardan oluşurken batısında çöller, kuzeyinde ise Himalaya Dağları yer alır.

1.2. Siyasi ve İdari Yapı

15 Ağustos 1947 tarihinde İngiltere'den bağımsızlığını kazanan Hindistan Cumhuriyeti'nin yönetim şekli federal cumhuriyettir. Hindistan 29 eyalet ve 7 birlik bölgesinden oluşmaktadır. Hindistan'da yasal altyapı 1950 anayasasına ve İngiliz hukukuna dayanır.

Eyaletler: Andhra Pradesh, Arunachal Pradesh, Assam, Bihar, Chhattisgarh, Goa, Gujarat, Haryana, Himachal Pradesh, Jammu and Kashmir, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Madhya Pradesh, Maharashtra, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland, Orissa, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Tamil Nadu, Telangana, Tripura, Uttar Pradesh, Uttarakhand, West Bengal.

Birlik bölgeleri: Andaman ve Nicobar Adaları, Chandigarh, Dadra and Nagar Haveli, Daman and Diu, Delhi, Lakshadweep ve Puducherry

1.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı

2018 yılında nüfusu 1,34 milyar kişiye ulaşan Hindistan'da 2000-07 yılları arasındaki nüfus artış hızı yıllık %1,5 oranında gerçekleşmiştir. Bu oran 2009 ve 2010 yılında da yaklaşık aynı kalmıştır. 2017 yılında nüfus artış oranı %1,14'tür. Bu oran 90'lı yıllarda %1,9, 80'li yıllarda %2,1 ve 60'lı yıllarda %2,3 oranlarında gerçekleşmiştir. Doğum hızının düşeceğine dair iyimser beklentilere rağmen 2025 yılında Hindistan nüfusunun 1,4 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2015 yılında yaşam beklentisi erkekler için 66,9, kadınlar için 69,9 yıla çıkmıştır. 1951 yılında erkekler ve kadınlar için yaşam beklentisi 32 yıl idi. Kırsal kesimde yaşama oranı diğer gelişen Asya ülkelerine göre çok yüksektir. Halkın %66,9'u kırsal yerleşim yerlerinde yaşamaktadır. Buna karşın şehirlere göç hızla artmaktadır.

Hindistan'da her yıl yaklaşık 10 milyon kişi işgücüne katılmaktadır. Bu durum hükümetin eğitimin kalite ve miktarını artırmak için yatırım yapması gerekliliğini göstermektedir.

1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre

Hindistan doğal kaynaklar bakımından çok zengin bir ülke değildir. Hindistan dünya yüzeyinin %2,4'ünü kaplamasına rağmen, dünya nüfusunun yaklaşık %18'ini barındırmaktadır. Bu yüzden doğal kaynak ihtiyacı fazladır. Hindistan'daki en önemli madenler kömür, demir ve boksittir. Petrol ve gazın büyük çoğunluğu ithal edilmektedir. Büyük coğrafi ve iklimsel farklılıklar bölgeler arasında gelir dağılımı ve ekonomik gelişmişlik farklılıklarının sebeplerinden birisidir. Gelişmiş ülkelerin tersine bir durum olarak çalışan nüfusun yaklaşık %50'si tarım sektöründe istihdam edilmiştir. Göç artmasına rağmen hala sınırlıdır ve Hintlilerin büyük çoğunluğunun geçimi toprağa bağlıdır. Ekilebilir arazinin yaklaşık %40'ı sulanabilir durumdadır ve geriye kalan arazilerde tarımsal üretim yıllık muson yağmurlarına bağımlıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Ekonomik Yapı

Hindistan ekonomisi iki farklı yapıya sahiptir. Bir yanda, orta sınıfın en zekilerini çalıştıran modern ve küresel rekabet gücüne sahip bilgiye dayalı hizmetler sektörü, diğer yanda çoğunlukla az eğitilmiş işgücünün çalıştığı ve rekoltesi yağışlara bağlı tarım sektörü yer almaktadır. İmalat sektörü geleneksel olarak kalitesiz mallar nedeniyle yetersiz olmasına rağmen, bu durum son yıllarda değişmeye başlamıştır. Hizmetler sektöründeki güçlü büyüme neticesinde sektörün GSYİH içinde payı 2015 yılında %58,9 olarak gerçekleşirken, tarım sektörünün payı %16,6, sanayinin payı ise %24,5 olmuştur.

Son yıllarda ekonominin tarıma bağımlılığı azalmış olsa da GSYİH'deki dalgalanmalar hala yıllık muson yağmurlarının sonuçlarına bağlıdır. Toprak sahiplerinin çoğunluğu geçinecek kadar tarım yapabilmektedirler ve çoğu çiftçi ailesi yoksulluk sınırının altında yaşam sürdürmektedirler. Hindistan özellikle kırsal alanda dünyadaki en kötü insani gelişim indekslerinin bazılarında sahiptir. Buna karşın, Hindistan aynı zamanda çok sayıda yüksek nitelikli işgücüne ve birkaç tane uluslararası endüstriyel gruba da sahiptir.

Tablo 1: Sektörlere Göre Ekonomik Büyüme (%)

Sektör	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Tarım	18,2	17,7	17,9	17,1	16,5	15,9
Sanayi	30,0	29,8	29,3	29,1	29,2	29,4
Hizmetler	43,3	44,6	45,3	46,5	46,9	47,2

Kaynak: EIU

2.2. Ekonomik Performans

Hindistan'ın son ekonomik reformları başlattığı 1990'lı yılların başından itibaren ekonomik büyüme geçici olmaktan çıkmış ve önceki yıllardan daha yüksek bir büyüme oranı yakalanmıştır. Reel büyüme 2003 yılından itibaren %8'in üzerinde gerçekleşmiş ve 2006 yılında %9,7 ile tepe noktasına ulaşmıştır. 2008 yılında ise küresel ekonomik krizin etkisiyle ekonomik büyüme %6,1 oranında gerçekleşmiştir. Hükümetin geniş kapsamlı mali canlandırma paketinin uygulamaya konulmaması durumunda bu büyüme oranı çok daha düşük oranda gerçekleşebileceği görüşü hakimdir. Bu paketle kamu harcamaları büyümenin yaklaşık üçte birine katkı sağlamıştır. Yüksek büyümenin olduğu 2003 ve 2007 yıllarında kamu harcamalarının büyümeye katkısının sadece %6 olduğu düşünülürse, kamu harcamalarının muazzam bir sıçrama yaptığı görülmektedir. Aynı zamanda, yüksek büyüme döneminde büyümenin yaklaşık yarısını oluşturan özel tüketim 2008 yılında dramatik bir şekilde azalarak büyümenin ancak %27'sini oluşturmuştur. Hindistan'ın net ithalatçı olmasının ekonomiye negatif etkisi 2008 yılında hızlanmıştır. Ekonomideki parlak nokta ise ekonomik aktivite içinde önemli bir etken olan yatırımlar olmuştur.

Hindistan'ın yıllık reel büyüme verilerine bakıldığında ise, ülke ekonomisinin 2009'da %8,5, 2010'da %10,3, 2011 yılında %6,6 ve 2012'de %5,6, 2013'te %6,6, 2014'te %7,2 büyüdüğü görülmektedir. Büyüme 2011, 2012 ve 2013 küresel konjonktürün doğrudan ve dolaylı etkileriyle beklentilerin altında gerçekleşmiştir. 2013'ten itibaren yeniden ivmelenen Hint ekonomisi 2015'te ve 2016'da %7,6 oranında büyümüştür. 2017 yılında IMF verilerine göre büyüme %6,7 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 2: Hindistan Ekonomisi'ne İlişkin Beklentiler

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Reel GSYİH Büyüme Oranı (%)	8,1	7,1	6,7	7,6	7,7	7,5
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort., %)	4,9	4,9	3,3	4,5	5,0	4,6
Mal İhracatı, (FOB, milyar \$)	272,4	268,6	304,1	341,1	372,6	394,0
Mal İthalatı, (FOB, milyar \$)	409,2	376,1	452,2	528,9	560,8	579,4
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-22,5	-12,1	-38,2	-72,4	-75,6	-65,9
Döviz Kuru, INR : US\$ (ort.)	64,15	67,20	65,12	68,69	72,72	70,23

Kaynak: IMF, EIU

3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

3.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Hindistan'da yabancı yatırımcılar şirketin öz sermayesi, şirket kararlarında oy hakkı, zorunlu devlet onaylamaları ve sermaye kontrolleri yollarıyla kontrol altında tutulmaktadır. 1991 yılından bu yana devlet bu kısıtlamaları rahatlatan ekonomik reformlar uygulamaktadır. Buna rağmen hala bir dizi karmaşık kısıtlamalar bulunmaktadır. Yabancı yatırımlar hala bazı sektörlerde yasaktır.

1990'ların ortalarından itibaren Hindistan çoğu sektörde yabancı yatırıma otomatik onay verilmesi uygulamasına izin vermiştir. Uygun hallerde, yabancı yatırımcılar bu sayede devlet lisansına ve onaylarına gerek duymadan basitçe Hindistan Merkez Bankasına (RBI) yatırımlarını bildirmektedirler. Diğer sektörlerde Yabancı Yatırım Geliştirme Kurulu (FIPB) ya da Yabancı Yatırım Kabine Komitesinden onay istenmektedir. Devletin onay prosedürlerine göre Hindistan'da ikamet etmeyen Hintliler ve tek markalı perakende satış dışındaki yabancı yatırım başvuruları Maliye Bakanlığının Ekonomik İşler Dairesince alınmaktadır. Hindistan'da ikamet etmeyen Hintliler ve tek markalı perakende satış için yabancı yatırım başvuruları ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Sanayi Politikası Geliştirme Dairesince alınmaktadır. Kurallar sanayiden sanayiye sıkça değişiklik göstermektedir.

Serbestleşmeye doğru bir gidiş olmasına rağmen, Hindistan'da yatırım yapma süreci her zaman şeffaf değildir. Ocak 2005'te yeni yapılacak yabancı yatırımlar üzerindeki kısıtlamalar kısmen azaltılmıştır. Getirilen yeni kurullarla eski ortak girişimler üzerindeki kısıtlamalar devam etmekte fakat yeni yatırımcılar kendi ticari koşulları hakkında müzakere yapabilmektedir. Yerel firmanın, yabancı ortağının iş stratejisini kısıtlama yetkisi azaltılmıştır, ancak şirketin elden çıkarılma stratejisi ve tasfiyesine ilişkin prosedürler mevcut ortaklıklar için hala belirsizliğini korumaktadır.

Gayrimenkul, çok markalı perakendecilik, hukuk hizmetleri, güvenlik hizmetleri, nükleer enerji ve demiryolları gibi birçok alanda ve alt sektörlerinde yabancı yatırımlar yasaklanmıştır. Uydu kentler gibi bazı gayrimenkul projelerine yabancı yatırım izni verilebilmektedir. Hindistan'da ikamet etmeyen Hintliler konut ve gayrimenkullere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca yabancı yatırımın %49 ile sınırlı olduğu sivil havacılık şirketlerinin %100'ünü ellerinde tutabilmektedirler. Hindistan'da ikamet etmeyen Hintlilerin çifte vatandaşlık hakları vardır ve Hindistan vatandaşı gibi yatırım yapabilmektedirler. Yurtdışına sermaye çıkışı Hindistan vatandaşları için giderek kolaylaşmaktadır.

Hindistan'ın özelleştirme politikası kapsamında yabancı yatırımcılar devlet mallarının satışlarına teklif verebilmektedirler. Bu özelleştirme politikası 2004 Mayıs ayındaki hükümet değişikliği ile hızını kaybetmiştir.

Yabancı yatırımcılar yatırımlarının başında ya da yatırım yapıldıktan sonra Hindistan vatandaşı gibi muamele görmektedirler. Lisans gerektiren sektörlerde yabancı yatırımcılara prosedürlerde ayrımcılık yapılmamaktadır.

Buna rağmen bazı tüketim malı sektörlerinde ihracat zorunlulukları ve yerli girdi kullanma zorunluluğu yabancı yatırımcılara kabul ettirilmiştir.

Mevcut şirketler de yabancı ortaklığa gidebilmek için otomatik yatırım izni alabilmektedir.

Koşullar şunlardır:

-Yabancı payı artışı şirketin öz sermayesi artışı ile birlikte olmalıdır (yabancı yatırımcı mevcut hisseleri satın almak yoluyla yatırım yapamaz),

-Yapılan yatırım döviz girdisi sağlamalıdır,

-Hindistan şirketinin yönetim kurulu buna onay vermelidir.

Tablo 3: Sektörlere Göre Hindistan'a DYY Girişleri (Milyon Dolar)

	2016-2017	2017-2018	2018-19*	TOPLAM**	Pay (%)
Hizmetler***	8.684	6.709	2.432	68.617	18
Donanım-Yazılım	3.652	6.153	1.407	32.230	8
Telekomünikasyon	5.564	6.212	1.593	31.751	8
İnşaat (Konut-Üstyapı)	105	540	33	24.865	6
Ticaret	2.338	4.348	1.625	20.184	5
Otomotiv	1.609	2.090	527	19.291	5
İlaç ve Eczacılık	857	1.010	112	15.829	4
Kimya (gübre hariç)	1.393	1.308	786	15.387	4
Enerji	1.113	1.621	969	14.179	4
İnşaat (Altyapı)	1.861	2.730	562	13.109	3

* Nisan-Haziran 2018

** Nisan 2000 – Haziran 2018 toplamı.

*** Finans, Bankacılık, Sigorta, Outsourcing, AR-GE, Taşımacılık, Teknik Test-Analiz sektörleri.

Kaynak: Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı

Bazı sektörlerle ilişkin yabancı yatırım izinleri aşağıda izah edilmektedir:

Reklamcılık ve Sinema: Sinema sanayinde bazı şartlar aranmakla birlikte, söz konusu sektörlerde otomatik onayla %100 yabancı yatırıma izin verilmektedir.

Tarım: Yabancı yatırımcılar çiftçiliğe giremezler ve tarım arazisi sahibi olamazlar. Tohum, çiçekçilik, bahçivanlık, hayvan çiftliği, su ürünleri çiftliği, sebze ve mantar tarımına otomatik onay ile sınırsız izin vardır. Devlettten şartlı onaylanmak üzere çay yetiştirmekte de sınırsız izin bulunmaktadır. Şirketin öz sermayesinin %26 sını Hintli bir ortağa ya da halka 5 yıl içinde bırakmak gerekmektedir.

Hiç bir şart olmadan çiçekçilik, bahçivanlık, su ürünleri, tohum üretme geliştirme ve hizmetlerinde otomatik onayla %100 yabancı girişimci olanağı bulunmaktadır.

Havaalanı Altyapısı: Yeni projelere %100 yabancı girişimci izni vardır. Mevcut projelere en fazla %74 yatırıma izin vardır. Mevcut bir projeye daha fazla yabancı sermaye için Yabancı Yatırım Geliştirme Kurulu'nun (FIPB) izni gerekmektedir. Yabancı yatırımcılar, havaalanlarının yer hizmetlerine iştirak etmek koşuluyla %74 paya kadar sahip olabilirler. Yabancı yatırımcılar bakım ve tamir hizmetlerine, uçuş eğitim enstitülerine ve teknik eğitim enstitülerine %100 sahip olabilirler.

Alkol Damıtma ve Mayalama: Yabancı yatırım sınırı yoktur. Otomatik ruhsat mümkündür ancak devlet onayı gerekmektedir.

Otomotiv: Yabancı yatırım sınırı yoktur. Otomatik onay mümkündür.

Bankacılık: Yabancı portföy yatırımları dahil olmak üzere devlet özel bankacılıktaki yabancı yatırım üst sınırını %74'e kadar artırmıştır. Devletin sahip olduğu bankalarda doğrudan yabancı yatırım %20'yi geçemez. Her şartta ödenmiş sermayenin en az %26'sının yerli ortağın elinde olması gerekmektedir. Yabancı bankaların bağlı ortaklıkları bu gereklilikten muaftır. Yabancı Kurumsal Yatırımlar %49 ile sınırlandırılmıştır. Hindistan'daki yabancı bankalar ana bankalarının şubeleri ya da bağlı ortaklıkları olarak çalışabilirler.

Sigara ve Tütün Ürünleri: Doğrudan yabancı yatırımlara sınır yoktur, ancak lisans ve devlet onayı gerekmektedir.

Kömür/Linyit: Kömür işleme ve kömür santrallerinde yabancı yatırıma %100 oranında izin verilebilmekte, Fakat maden arama ve çıkarmada %74 yabancı yatırım sınırı vardır. Özel sektörün yatırım teklifleri otomatik onaylanmaktadır. Devlete ait birimlerde yabancı yatırım %49 a kadar çıkabilmektedir.

Kahve ve Kauçuk İmalatı ve Depolama: Yabancı yatırımlar hiç bir şart olmadan otomatik onaylanmaktadır.

İnşaat Projeleri: Yolların, otobanların, taşıt köprülerinin, tünellerin, limanların, meskenlerin, ticari mülklerin, tatil yerlerinin, eğitim enstitülerinin, altyapılarının yapım ve onarımı doğrudan yabancı yatırımlara %100 açıktır.

Mektup Dağıtma Dışındaki Kurye Hizmetleri: Yabancı Yatırım Geliştirme Kurulu (FIPB) onayıyla birlikte %100 yabancı yatırıma izin vardır.

Savunma ve Stratejik Sanayiler: Yabancı yatırım %26 ile sınırlandırılmıştır, Savunma Bakanlığından lisans gerekmektedir ve otomatik onay yoktur.

İlaç/Eczacılık: İlaç üretiminde otomatik onayla %100 oranında yabancı yatırıma izin vardır.

E-ticaret: B2B alanında %100 oranında doğrudan yabancı yatırım izni vardır. Perakende e-ticaretinde yabancı yatırıma izin yoktur.

Tehlikeli Kimyasallar: Otomatik onay ve lisans ile %100 oranında yabancı yatırıma izin vardır.

Gıda İşleme: Maltlı gıdalar, bira dahil alkollü içkiler dışındaki ürünlerde otomatik onay ile %100 yatırım izni vardır. Korunan küçük ölçekli sanayilerde yabancı yatırımlar öz sermayenin %24'ünü geçemez. Soğuk depolama tesislerinde otomatik onayla %74'e kadar yatırım yapılabilir.

Sağlık ve Eğitim Hizmetleri: Yabancı yatırım otomatik onayla %51 ile sınırlandırılmıştır. Daha fazla paya Yabancı Yatırım Geliştirme Kurulu (FIPB) onayı ile izin verilmektedir.

Oteller, Turizm ve Lokantalar: Otomatik onay ile %100 oranında yabancı yatırıma izin vardır.

Konut ve Gayrimenkul: Perakende ev satışında yabancı yatırıma izin yoktur. Yapı malzemeleri üretimi ve tatil yeri, otel, ticari mülk gibi entegre yatırımlarda devlet onayı ile %100 yatırım yapılabilir.

Bilgi Teknolojileri: Yazılım ve elektronikte otomatik onay ile %100 oranında doğrudan yabancı yatırım izni vardır. Uzay ve savunma sektörlerine izin yoktur.

Sigortacılık: Sigortacılığa ve sigorta komisyonculuğuna yapılan yatırımlar %26 ile sınırlandırılmıştır. Sigorta Düzenleme ve Geliştirme Makamından alınan lisansla otomatik onay verilmektedir. Hindistan Hükümeti 2004 Temmuz ayında doğrudan yabancı yatırım sınırını %49'a çıkartmak istediğini duyurmuştur, fakat bu parlamento onayı ve sigorta düzenleme ve geliştirme kanunlarında yasa değişikliği gerektirmektedir. 2008 Aralık ayında hükümet bu yasa değişikliği teklifini sunmuştur. Ancak bu sunum uzun bir sürecin ilk adımıdır ve bu yasa teklifi onaylanmadan yatırım izni %49'a çıkarılamaz.

Hukuk Hizmetleri: Doğrudan yabancı yatırıma izin yoktur.

Piyango, kumar, bahis: Hiç bir şekilde yabancı yatırıma izin yoktur.

3.2. Yatırımlarda Öncelikli Alanlar

Belirli alanlarda yapılan yatırım başvuruları öncelikli değerlendirilir. Bunlar: Otomatik onay listesinde olup, henüz otomatik onay şartları oluşmamış mallar, altyapı, ihracat potansiyeli olan mallar, büyük işgücü potansiyeli olan özellikle kırsal kesimdeki projeler, doğrudan ya da dolaylı olarak tarım ile ilgili mallar, hastane ve ilaçlar gibi sosyal projeler, yeni teknoloji yatırımları olarak sıralanır. Detaylı olarak hazırlanan ayrıntılı bir teklif sonrasında, bu yatırımın Hindistan'ın endüstriyel gelişim amaçlarıyla uyduğu FIPB tarafından kabul görürse üç hafta gibi kısa bir süre içinde bu yatırım onaylanabilir.

3.3. Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Hindistan'da kurulabilen birkaç tane serbest bölge çeşidi vardır. Bunlardan en önemlisi Özel Ekonomik Bölge olarak adlandırılan serbest bölgedir. Bu bölgelerde her çeşit üretim ve hizmet faaliyeti yürütülebilmektedir. Yatırım ve işletme safhasında bütün vergilerden muafiyet sağlanmaktadır. İç piyasaya mal ve hizmet satışı yapılabilmektedir. Yatırımın 5 yıl içinde net döviz kazandırma olarak geri dönüşümü gerçekleşmektedir.

İhracat İşleme Bölgeleri ve Yazılım Teknoloji Parkları da ihracata yönelik faaliyetler için düzenlenmiş diğer serbest bölge çeşitleridir.

İhracata Yönelik Birimler de bu kapsamdaki farklı bir yaklaşımdır. Bu şirketlerin üretim tesisi herhangi bir yerde olabilir.

Üretimin tamamını ihraç etmek zorunluluğu vardır.

3.4. Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Yapılan araştırmalara göre Hindistan'da yer seçerken dikkate alınması gereken en önemli hususlar şunlardır:

- 1- Fiziksel altyapı
- 2- Eyalet bazında hükümet destekleri
- 3- Enerji maliyeti ve olanakları
- 4- Yasa ve yönetmelikler

Diğer dikkate alınması gereken etkenler ise yeterli iş gücü ve maliyeti, iş kültürü, kaynaklara ve/veya pazara yakınlıktır. İş kanununa göre 100 kişiden fazla işçi çalıştıran bir işveren devlet çalışma temsilcisinden izin almadan işçi çıkartamaz. Bu izni almak neredeyse imkansızdır.

Pazarda kısa sürede varlık Fiziksel varlığını göstermek isteyen şirketler için iş merkezlerinde yer kiralamak iyi bir seçenektir. İş merkezleri taşınmaya hazır, iletişim için kabloları çekilmiş ve klimalıdır.

Faturalandırma aylık olarak yapılır. Uzun vadeli kullanımlar için indirim uygulaması olabilmektedir. Çoğu eyalette yazılım, biyoteknoloji ve otomotiv için özel teknoloji parkları mevcuttur.

Bir bağlı şirket kurmak(joint venture) ya da bir Hintliyle ortak olmak istemeyen bir firma ya da bireysel girişimci Hindistan'da irtibat ofisi, proje ofisi veya şube ofisi açabilir. Hindistan Merkez Bankası'ndan onay almak gerekmektedir. "FNC 1" formu doldurularak onay için başvurulabilir. Şirketlerin iş yeri tuttuktan sonra 30 gün içinde kendilerini tescil dairesine kaydettirmeleri gerekmektedir.

İrtibat ve Temsilci Ofisleri: Çoğu yabancı şirket ülkede varlığını bir temsilci ya da irtibat ofisi yardımıyla sürdürmektedir ancak bu ofisler Hindistan'da ticari işlemler yapmamaktadırlar. Bu ofislerin amacı ağlarını denetlemek, ürün bilinirliğini artırmak, iş ve yatırım için daha farklı fırsatlar araştırmaktır. Bir irtibat bürosu Hindistan'da ticari işlem yapamaz ve kar elde edemez. Kar elde etmediği için de vergilendirilmez. Bu ofisler aynı zamanda komisyon alamazlar ve hizmetleri dolayısıyla kar elde edemezler. Bir irtibat ofisi Hindistan dışına para çıkartamaz.

Şube: Hindistan'da bir şube tüzel bir kişilik değildir, fakat yabancı bir şirketin uzantısıdır. Hindistan Merkez Bankası'na göre yabancı bir firmanın şubesi ana şirketi temsil ve ana şirketin alım-satım acenteliğini yapmak, ana şirket için araştırmalar yapmak, ithalat-ihracat işlerini yürütmek, Hintli ve yabancı şirketler arasındaki teknik ve finansal işbirliğini artırmak, danışmanlık hizmetleri yapmak, Hindistan'ın bilgi teknolojileri ve yazılım geliştirmesi ile ilgili hizmetler sunmak, ana şirketler için teknik destek sağlamak gibi bazı işleri yapabilir.

Şubeler Hindistan'da iş yapabilirler ve bu nedenle vergilendirilirler. Vergisini ödedikten sonra şubeler elde ettikleri gelirleri ana şirketlerine verebilirler. Bir şube imalat ve işleme işlerini yapamaz fakat bunları Hintli bir üreticiye taşeron olarak yaptırabilir.

Proje Ofisi: Proje ofisleri sadece belirli bir projeyi yürütmek için kurulan irtibat bürolarına benzerler. Devlet destekli inşaat işlerinde, projelerin Hintli veya uluslararası finansal örgütler ya da çok uluslu şirketler tarafından karşılanan alanlarda proje ofislerine izin verilir. İstisnai durumlarda özel projelere de onay verilmektedir. Proje ofisleri vergiler ödendikten sonra kalan geliri Hindistan dışına çıkarabilir.

Şubeler, irtibat ya da proje ofisleri Hindistan'da Merkez Bankası'nın izni olmadan gayrimenkul alamazlar. Buna karşın 5 yıllık kiralamalara izin verilmektedir.

Ortaklık ve Ruhsatlandırma: Bu tarz anlaşmalar oldukça yaygındır çünkü Hindistan yabancı ortaklıkları sermaye yatırımlarını, yatırım mallarının ithalatını ve teknoloji transferini kolaylaştırmakta ve özendirilmektedir. Hindistan dikkat gerektiren bir pazardır çünkü hatalar çok pahalıya mal olabilir. Ortaklık anlaşması yapılması karara bağlanmış ise bazı prensipleri uygulamakta fayda vardır; eşitlik ve dürüstlük ortakları bir arada tuttuğu için her ortağın rolünü, beklentilerini iyice açığa kavuşturmak gerekmektedir, deneyim önemlidir, titiz bir araştırmanın yerine hiçbir şey geçemez ve ortaklığa uzun dönemli bakmak gerekmektedir.

Yabancı bir şirket Hindistan'a Merkez Bankası ya da Yabancı Yatırım Geliştirme Kurulu (FIPB) onayıyla yatırım yapar. FIPB Maliye Bakanlığına bağlıdır ve Hindistan'a olan yatırım tekliflerini düzenler.

4. DIŞ TİCARET

Hindistan'ın ihracatı 2018 yılında bir önceki seneye kıyasla %8,7 oranında artış göstererek 323 milyar dolara ulaşmıştır. Aynı yıl ülkenin ithalatı ise %13,3 oranında artmış ve 507,5 milyar dolar olmuştur.

Başlıca İhracat Ortakları: A.B.D., B.A.E., Çin, Hong Kong, Singapur, Birleşik Krallık, Almanya

Başlıca İthalat Ortakları : Çin, A.B.D., Suudi Arabistan, B.A.E., Irak, İsviçre, Güney Kore, Endonezya

Başlıca İhracat Kalemleri : İşlenmiş petrol ürünleri, elmaslar, ilaçlar, mücevherat, pirinç, otomobiller-binek araçlar, ham altın, sığır eti ve otomotiv aksam ve parçaları.

Başlıca İthalat Kalemleri: Ham Petrol, Altın, Elmas, Elektronik Cihazlar, Taş Kömürü

Tablo 4: Hindistan'ın Dış Ticareti (Milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2013	366.600	466.100	832.700	-99.500
2014	317.600	459.400	777.000	-141.800
2015	264.381	390.745	655.126	-126.364
2016	260.327	356.705	617.032	-96.378
2017	295.847	444.053	739.900	-148.206
2018	323.057	507.580	830.637	-184,524

Kaynak: Trademap

4.1 Hindistan'ın İhracatı

Hindistan'ın ihraç ettiği başlıca ürünler arasında işlenmiş petrol ürünleri, elmaslar, ilaçlar, mücevherat, pirinç, otomobiller-binek araçlar, ham altın, sığır eti ve otomotiv aksam ve parçaları bulunmaktadır.

Tablo 5: Hindistan'ın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	26,951,008	34,870,162	46,789,291
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	24,025,877	24,652,612	25,637,559
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	11,612,017	11,539,747	12,766,412
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	12,554,148	12,779,110	12,395,137
1006	Pirinç	5,315,535	7,081,187	7,399,161
8703	Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	6,368,304	6,598,256	7,188,143
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	4,020,796	4,442,199	5,123,457
0306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	3,595,371	4,767,942	4,469,781
2902	Siklik hidrokarbonlar	1,139,532	2,301,806	4,299,835

5205	Pamuk ipliği (dikış ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	3,163,965	3,384,041	3,840,676
7601	İşlenmemiş alüminyum	1,641,996	2,499,573	3,776,115
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	601,371	1,766,718	3,508,005
0202	Sığır eti (dondurulmuş)	3,680,676	3,939,983	3,323,278
3808	Böcek öldürücüler, kemirgen öldürücüler, mantar öldürücüler, herbisitler, filizlenme önleyici ürünler ve bitki gelişimi	2,064,095	2,436,373	2,964,869
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, floresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	1,842,217	2,074,569	2,469,656
6109	Tiştörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	2,756,226	2,710,588	2,458,406
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	2,465,234	2,416,906	2,352,339
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	1,788,262	2,209,626	2,351,163
5201	Pamuk, ne karde ne de penye halinde	1,345,899	1,660,391	2,231,743
7202	Ferro alyajlar	1,143,731	2,215,470	2,187,910
8711	Motosikletler yan motorlu arabaları olan yan motorlu araçlarla donatılmış mopedler ve yardımcı motorlar;	1,606,457	1,905,392	2,140,153
8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	1,881,825	3,444,430	2,060,128
8517	Telefon setleri, dahil hücresel şebekeler veya diğer kablosuz şebekeler için	991,185	1,038,112	2,015,952
6403	Dış taban, lastik, plastik, deri veya suni deri tabanlı ayakkabılar	1,885,641	1,854,525	1,948,537
4011	Lastikli yeni pnömatik lastikler	1,394,793	1,650,420	1,821,338
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	1,962,896	2,197,022	1,797,130
6304	Her türlü tekstil malzemesinden iç mekan mobilyaları ürünleri (battaniyeler hariç)	1,501,010	1,600,737	1,778,815
7208	Yassı haddelenmiş çelik veya alaşımsız çelikten mamul ürünler, genişliği > = 600 mm, sıcak haddelenmiş, kaplanmamış	816,667	2,709,373	1,760,180
6302	Her türlü tekstil malzemesinden yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet örtüleri ve mutfak örtüleri	1,495,626	1,545,032	1,582,720
3907	Poliasetaller, diğer polieterler ve epoksit reçineleri, birincil formda; polikarbonatlar, alkid reçineleri	909,449	1,198,885	1,530,519
4202	Sandıklar, valizler, makyaj çantaları, yönetici çantaları, evrak çantaları, okul çantası, gözlük çantası	1,248,387	1,319,318	1,438,114
8504	Elektrik transformatörleri, statik dönüştürücüler, ör. redresörler ve indüktörler; bunların parçaları	1,198,939	1,209,581	1,430,692
8704	Malların taşınması için motorlu araçlar, dahil. motorlu ve kabinli şasi	770,299	930,897	1,334,575

Kaynak: Trade Map

Tablo 6: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$)

NO.	ÜLKELER	2016	2017	2018
1	ABD	41,992,468	46,059,047	51,601,533
2	B.A.E.	30,041,758	30,011,802	29,003,013
	ÇİN	8,916,073	12,492,392	16,403,899
3	HONG KONG	13,209,853	15,016,199	13,207,947
5	SİNGAPUR	7,354,855	11,573,109	10,426,697
6	İNGİLTERE	8,565,159	8,961,521	9,780,043
7	ALMANYA	7,178,091	8,241,383	8,969,871
9	BANGLADEŞ	5,668,793	7,208,556	8,752,009
10	HOLLANDA	4,868,488	5,431,974	8,652,397

Kaynak: Trade Map

4.2 Hindistan'ın İthalatı

Hindistan'ın ithal ettiği başlıca ürünler arasında ham petrol, altın, elmas, elektronik cihazlar, taş kömürü bulunmaktadır.

Tablo 7: Hindistan'ın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	60,869,089	82,028,331	114,508,179
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	22,944,490	36,130,495	31,783,925
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	18,970,741	27,295,741	26,707,029
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	12,707,352	20,087,149	24,611,766
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	9,586,150	13,081,188	18,971,708
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	14,728,014	20,620,085	18,785,423
8542	Elektronik entegre devreler	1,639,644	2,104,392	7,136,613
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4,605,265	5,562,012	6,291,742
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3,685,786	3,837,543	5,704,723
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	5,641,652	6,770,288	5,495,994
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	3,668,490	4,351,435	4,802,951
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1,829,524	2,993,047	3,842,741
8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	3,637,405	5,062,217	3,560,955
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	2,143,752	2,455,397	3,408,463

8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	2,542,844	2,058,467	3,154,581
3105	Gübreleme elemanlarının iki veya üçünü azot içeren mineral veya kimyasal gübreler	1,982,017	1,743,758	3,113,455
8411	Turbo Jetler, turbo pervaneleri ve diğer gaz türbinleri	1,137,838	2,289,631	3,043,658
2902	Siklik hidrokarbonlar	2,104,348	2,218,396	2,900,626
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	2,458,412	3,901,132	2,692,653
3901	Birincil formda Etilen polimerleri	2,506,977	2,673,171	2,494,064
7602	Alüminyum atıkları ve hurdaları (cürüflar, ölçek ve benzerleri demir çelik üretimi hariç)	1,330,645	1,837,291	2,473,271
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	10,613,424	4,016,972	2,383,701
3904	Birincil formdaki vinil klorür veya diğer halojenli olefin polimerleri	1,751,631	1,972,122	2,288,448
1507	Soya yağı ve fraksiyonları (rafine edilmiş olsun olmasın) (kimyasal olarak değiştirilmiş olanlar hariç)	3,013,221	2,751,604	2,276,805
2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenli, sülfonatlı, nitratlı veya nitrosatlı türevleri	1,758,221	2,268,433	2,268,600
8479	Bireysel fonksiyonları olan, başka yerde belirtilmeyen veya yer almayan makinalar ve mekanik aletler	1,433,069	1,614,518	2,238,374
2713	Petrol kok, petrol bitüm ve diğer petrol yağı artıkları	1,479,800	2,221,507	2,165,251
8504	Elektrik transformatörleri, statik dönüştürücüler, ör. redresörler ve indüktörler; bunların parçaları	1,481,559	1,854,984	2,144,086
8528	Televizyon alım aparatı içermeyen monitörler ve projektörler; alım aparatı	1,574,532	1,672,042	2,015,867
2933	Sadece azot hetero atomlu Heterosiklik bileşikler [ler]	1,190,074	1,702,850	2,011,654
3907	Poliasetaller, diğer polieterler ve epoksit reçineleri, birincil formda; polikarbonatlar, alkid reçineleri	1,193,065	1,445,518	1,928,107
1512	Ayçiçeği tohumu, aspir veya pamuk tohumu yağı ve bunların fraksiyonları (rafine edilmiş olsun olmasın)	1,316,276	1,864,859	1,917,678

Kaynak: Trade Map

Tablo 8: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)

NO.	ÜLKELER	2016	2017	2018
1	ÇİN	60,483,103	71,971,173	73,738,222
2	ABD	20,395,235	24,099,310	32,644,848
3	S.ARABİSTAN	18,460,869	21,062,814	28,362,106
4	B.A.E.	19,240,913	23,088,317	26,779,898
5	IRAK	9,974,378	15,309,425	23,060,996
6	İSVİÇRE	14,855,314	20,392,606	18,028,068
7	GÜNEY KORE	12,214,046	16,111,063	16,363,827
8	ENDONEZYA	12,189,259	16,229,115	16,025,617
9	HONG KONG	7,119,319	11,003,582	15,898,830
10	İRAN	8,253,715	11,057,794	14,768,718

Kaynak: Trade Map

5. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

5.1 Dış Ticaret Politikası

Hindistan 1991 yılında ticareti ŐeffaŐlaŐtırma yönünde ekonomik reformlar yapmaya başlamıştır. İthalat gümrük vergileri 1991 yılındaki tepe noktası olan %350'lerden Şu andaki ortalama düzey olan %10'lara kadar tedrici olarak azaltılmıştır. Fakat uluslararası standartlara göre hala çok yüksek olan bu ithalat vergileri uluslararası firmaların bu pazara satış yapmalarını engellemektedir.

Hindistan'ın hali hazırdaki mevzuatı 2002-2007 İthalat İhracat Politikasına bağlıdır. Çoğu alanda lisansa gerek duymadan ithalat izni uygulanmaktadır. Bazı alanlarda ürünler kısıtlanmış ya da yasaklanmıştır ve bazıları sadece devlet kurumlarınınca yapılmaktadır.

5.2 Tarifeler ve Diğer Vergiler

Hindistan hükümetinin ekonomik reform çabalarına karşın Hindistan'a ihracat yaparken çeşitli tarife ve tarife dış engellerle karŐılaŐılmaktadır. Hükümet tarım dış ürünlere uygulanan tarifeleri yeniden yapılandırmaya devam etmektedir. Hükümetin Şubat 2007'de açıklanan 2007/08 bütçesine göre çoğu sanayi ürününe uygulanan vergi %12,5'ten %10'a düŐürülmüŐtür. Aynı zamanda hükümet birçok hammadde ve ara malına uygulanan vergileri de düŐürmüŐtür. rnek olarak, polyester lifler, iplik ve diğer hammaddelerdeki tarifeler %10'dan %7,5'e düŐürülmüŐtür. Hükümet kimyasallar ve plastiklerdeki tarife oranlarını da %12,5'ten %7,5'e düŐürmüŐtür.

Bu ürünlerdeki tarife indirimlerine karşın, Hindistan'ın sanayi ürünlerindeki ortalama tarife oranı hala yüksektir. Petrokimyasallar , otomobiller, motosikletler ve nihai elik ürünlerindeki tarife oranlarının çok yüksek olduğu sektörlerdir. Tekstil sektöründe de Şeffaf olmayan tarife oranları vardır.

Tarım dış ürünlere düşük tarife uygulanmasına karşın, Hindistan'ın tarım dış ürün tarifelerinin ancak %71,6'sı bağlayıcı tarifeye uygundur. Dünya Ticaret rgt'ne (DT) göre, Hindistan'ın ortalama bağlama oranı %48,6'dır, bu oran uygulanan ortalama tarife oranlarının oldukça üzerindedir. Aynı zamanda, Hindistan'ın DT bağlı tarım ürünleri tarifeleri %100 ile %300 arasında değişen oranlarıyla ve ortalama %114 olan bağlanmış tarife oranlarıyla dünyada en yüksekler arasındadır. Hindistan tarafından uygulanan tarife oranları çoğunlukla düşük düzeyde olmasına rağmen hala tarım ürünlerinde ve işlenmiş gıda ürünlerinde önemli bir engel olarak görülmektedir. Ayrıca, bağlı tarife oranları ile uygulanan tarife oranları arasında büyük bir fark olmasına karşın Hindistan'a ihracat yapan firmalar pazarın kapanması riski ile karşı karŐıyadır. Zira, Hindistan, fiyat ve arz dengesini sağlamak için uygulanan tarife oranlarını bağlı tarife oranlarına yükseltme gücünü bulundurmaktadır.

Őarap, distile alkollü içecekler ve diğer alkollü içecekler haricindekiler için hükümet yerli ürünlere uygulanan "Temel Tüketim Vergisi"ne eŐdeėer bir ek vergi uygulamaktadır. 3 Temmuz 2007 tarihinde, Hükümet bir gümrük tebliği yayınlayarak alkollü içecekleri ek vergiden muaf tutmuŐtur. Bir nceki gümrük tebliğine göre alkollü ieeeklere ithalatta %20 ile %150 oranları arasında değişen bir vergi uygulanmaktaydı. Aynı gün hükümet Őaraba uygulanan gümrük vergisini %100'den %150 oranına yükseltmiŐtir. Distile alkollü ieeeklere uygulanan tarife oranı %150 oranında kalarak deėiŐmemiŐtir ve bazı eyaletler ithal distile alkollü ieeeklere karşı ayrımcılığa devam etmektedirler.

İthal mallar ayrıca, eyalet bazında katma değer ya da satış vergileri ve Temel Tüketim Vergisi ile birlikte çeşitli yerel vergi ve harçlara tabidir.

Mart 2006'da hükümet %4 oranında ad valorem "ekstra ek vergi" uygulaması getirmiştir. Bu ekstra ek vergi (zel ek vergi de denilmektedir) tüm ithal mallara uygulanmaktadır. Ekstra ek vergi, temel gümrük vergisi ve ek verginin üzerine ek olarak uygulanmaktadır. 14 Eylül 2007 tarihinde hükümet yeni bir gümrük tebliği yayınlayarak ithalatçıların ekstra ek vergi için vergi iadesi alabilmelerine olanak sağlamıştır. İthalatçılar, vergi iadesi prosedürlerinin zaman alıcı olduğunu dile getirmektedirler.

Hükümet, tarifeleri ve diğer gümrük vergisi oranlarını yayınlamaktadır fakat tarifeleri ve diğer gümrük vergilerini düzenleyen resmi bir yayın ve veri kaynağı yoktur. Belli bir ürüne uygulanan tarife oranını ya da diğer gümrük vergilerini belirleyebilmek için ithalatçıların, farklı gümrük ve tüketim vergisi çizelgesine bakmaları ve bu çizelgeleri ürüne uygulanabilecek ve çizelgedeki oranları aşağıya veya yukarıya oynatabilecek diğer gümrük ve tüketim vergisi tebliğleri ile karşılaştırmaları gerekmektedir. Bu sistem şeffaflıktan uzaktır ve ithalatçılara önemli bir engel teşkil etmektedir. Hindistan gümrük ve tüketim vergileri çizelgeleri altındaki ürün sınıflandırması genel olarak Harmonize Sisteme (HS) uygundur.

Gümrük Vergisi Hesaplanması: Hindistan'a ithal edilen her mal vergiye tabidir. Gümrük vergisinin hesaplanmasında birçok faktör vardır. Aşağıda bir mala uygulanabilen çeşitli gümrük vergileri sıralanmıştır.

Temel Gümrük Vergisi (Basic Customs Duty, BCD): Ürünün birimine göre (ağırlık, miktar vb.) ya da daha çoğunlukla malın vergilendirilebilen değerine göre uygulanmaktadır. Bazı durumlarda her ikisinin birleşmiş bir hali de kullanılabilir.

Ek Gümrük Vergisi (Additional Customs Duty, ACD) : Telafi edici vergi olarak da bilinen bu vergi, ürün değerine temel gümrük vergisi uygulanmış hali üzerinden alınır. Bu vergi Hindistan'da benzeri üretilen ithal ürünlerine uygulanır. Amacı ise yerli üretimi ithal mallarına karşı korumaktır.

Özel Ek Gümrük Vergisi (Special Additional Customs Duty, SACD) : Eski adıyla sürşarj, her ürüne uygulanmaktadır. Temel gümrük vergisi ödenmiş değer üzerinden %4 oranında uygulanır.

Anti-Damping Vergisi: Yerli sanayinin zarar görmesini engellemek için bazı ülkelerden bazı mallar üzerinden alınır.

Korunma Önlemleri Vergileri: Hindistan devleti ülke sanayisine zarar verebileceği için gittikçe artan miktarda ithal edilen ürünlere koruyucu vergi koyabilmektedir.

Gümrük Eğitim Vergisi: 2004 Temmuzundan itibaren Hindistan temel gümrük vergisinin ve ek gümrük vergisinin %3'ü olacak şekilde yeni bir vergi uygulamaya koymuştur. Uluslararası taahhütlere bağlı ürünler gümrük eğitim vergisinden muaf tutulmuştur.

Gümrük Yükleme Ücreti: Hindistan uygulanan gümrük vergisine ek olarak her ithal edilen üründen %1 oranında gümrük yükleme ücreti almaktadır.

Toplam Vergi: Çoğu ürün için BCD+ACD+SACD+Eğitim Vergisi+Gümrük Yükleme Ücreti olarak hesaplanır.

Tarife oranları, tüketim vergisi, düzenleme vergileri ve telafi edici vergiler her Şubat ayında yıllık bütçede gözden geçirilir ve çeşitli kaynaklarda yayınlanır.

Hindistan hükümeti gümrük vergi oranlarını yayınlarken hiç bir devlet kurumu tam olarak ithalattaki vergileri ve oranlarının olduğu bir yayın çıkarmamaktadır. Ayrıca her eyalet, eyaletler arası ticaret vergisi kesmektedir. 2005 Nisanında hükümet eyaletler arası vergiyi kaldırmak için katma değer vergisini yürürlüğe sokmuştur fakat her eyalette bu vergilendirme uygulanmamaktadır.

Vergi muafiyet planı: İhracatta kullanılacak girdiler için vergisiz ithalata imkan vermektedir. Vergi muafiyeti için ayrıca bir lisans gerekmektedir. Vergi muafiyet planı ihracatta kullanılacak malların ithal edilmesinde kolaylık sağlamak için kullanılmaktadır. Kamu yararına olan mallarda devlet vergiyi azaltmak ya da tamamen kaldırmakta tam yetkilidir. Hindistan'ın toplam girdi ihtiyacının neredeyse yarısı imtiyazlı vergi ile ithal edilmektedir.

5.3 Tarife Dışı Engeller

5.3.1 İthalat izni

Hindistan'ın bir negatif ithalat listesi uygulaması bulunmaktadır. Bu negatif liste üç kategoriye bölünmüştür: yasaklı ürünler (örneğin donyağı, içyağı ve hayvansal yağlar), ithalat izni gerektiren sınırlı ürünler (örneğin çiftlik hayvanı ürünleri ve bazı kimyasallar) ve zaman ve miktar bakımından hükümet onayı alması gereken sadece kamu monopollerini tarafından ithal edilebilen ürünler (örneğin petrol ürünleri, bazı eczacılık ürünleri ve büyük miktarda tahıl).

Hindistan sermaye mallarının ithalatındaki birçok sınırlamayı kaldırmıştır. Hükümet 5 yıllık ömrü kalan ikinci el yatırım mallarının nihai tüketici tarafından ithalat izni olmaksızın ithalatına izin vermektedir. Tamir edilmiş bilgisayar parçaları, Hintli bir mühendis tarafından kullanım ömrünün en az %80'i kaldığı belgelendirilirse ithal edilebilmektedir. Hükümet başka bir şekilde sokulmuş tüm malların ithalatında 2006 yılından itibaren ithalat lisansı istemektedir. Buna karşın bu lisans alma işleminin zahmetli ve külfetli olduğu dile getirilmektedir.

Ekim 2007'de Hindistan Dış Ticaret Genel Müdürlüğü parçalanmamış hurda metal ithalatındaki yabancı ihracatçıların tescil zorunluluğunu kaldırmıştır. Buna rağmen, sevkiyat öncesi inceleme rejimi devam etmektedir.

İthalat Lisansı: Vergi dışında en çok kullanılan engellerden birisi ithalata sınırlama ve yasaklama getiren ithalat lisansı uygulamasıdır. Hindistan çoğu tüketici mallarında ithalat lisansını ortadan kaldırırsa da bazı mallar lisansa tabidir. Örneğin Hindistan motosiklet ve arabalarda ithalat lisansı istemektedir. Yabancılar için motosiklet ithalat lisansı, sadece kalıcı bir süre Hindistan'da ikamet edip, %30'undan fazlası yabancılara ait olan firmalara ve elçiliklerde çalışan yabancı uyruklulara verilmektedir.

İthalat Lisansı Koşulları: Son on yılda Hindistan hızlı bir değişim sürecine girmiş, ihracatta lisanslama ve zorunlu olmayan keyfi kontroller yerini ihracatta daha kolay yöntemlere bırakmıştır. İthal mallarının çok büyük çoğunluğu serbest lisans uygulamasına tabidir. Bu yasaklanmayan ürünlerde lisanssız veya kısıtlama olmadan serbestçe ithalat yapabilme anlamına gelmektedir.

Serbest lisans uygulamasının dışında kalan ürünler 3 bölüme ayrılmıştır. Bunlar, yasaklı ürünler, ithalat lisansı gerektiren kısıtlanmış ürünler ve ithalatı süre ve miktar bakımından kabine onayına tabi olup, sadece devlet tekeli tarafından ithal edilen ürünlerdir.

İthalat lisansı vermeye yetkili makamlar:

- Elektronik Dairesi: Bilgisayar ve bilgisayarla ilgili sistemler ithalatı
- Sanayi Politikası Geliştirme Dairesi: Bilgisayar ve bilgisayarla ilgili sistemler dışındaki organize sektör firmaları
- Savunma Bakanlığı: Savunmayla ilgili ürünler
- Dış Ticaret Genel Müdürlüğü: Yukarıda sözü geçenler dışında ufak çaplı ticaretler

Yatırım Malları İhracatı Geliştirme (Export Promotion Capital Goods, EPCG) planı çerçevesinde alınan bir lisansla, belirli bir süre içerisinde ihracat gerçekleştirme kaydıyla yatırım malları daha düşük bir gümrük vergisi ile ithal edilebilmektedir. Bu sistem artık her sanayi alanında kullanılmaktadır. Aynı zamanda bir limit olmadan %5 gümrük vergisi ödeyerek tüm yatırım mallarında uyg ulanabilmektedir.

İhracatta girdi olarak kullanılmak üzere çeşitli lisanslarla vergisiz ithalatı yapılabilecek belirlenmiş ürünlerde hangi hammaddeler, ara mamuller, tamamlayıcı parçalar, sarf malzemeleri, parçalar, yedek parçalar ve paketleme malzemeleri olacağı hususunda bir vergi muafiyeti planı vardır. Söz konusu uygulamadan yararlananlar için transfer edilemez gelişmiş lisans bu lisanslardan bir tanesidir. Gelişmiş lisansı istemeyen kullanıcılar için de ithalat sonrası vergisiz yenilenebilen sertifikalar mevcuttur.

Gelişmiş Lisans: İhraç malının imalatında kullanılan girdilerin vergisiz olarak ithal edilmesine imkan sağlayan lisanstır. Ek olarak yakıt, yağ, enerji, çözücü gibi ihraç malının imalatında kullanılan ürünler de bu lisansla vergisiz ithal edilebilmektedir.

İthalat Beyannamesi: İthalatçılar ithal ettikleri malların tüm detayları ve değerlerini belirlenmiş formatta hazırlayıp ithalat bildirimini yapmak zorundadır.

İthalat Lisansları (Eğer gerekiyorsa): Tüm ithalat belgeleri ithalat belgesine iliştilirilmiş olmalıdır. Bu sayede gümrükte bekleme olmadan ithalat yapılabilir.

Fabrika teslim fiyatı faturaları, nakliye ve sigorta sertifikaları: Bunlar sayesinde gümrük değerlemesi yapılır ve hangi gümrük vergisine tabi olunacağı hesaplanır.

Akreditif: Tüm ithalatçılar akreditifin bir kopyasını verip ithalatın bedelinin ödendiğini göstermelidir. Normalde bu işlem ve dolayısıyla döviz akışı bankalar tarafından tekrar kontrol edilip döviz akışı kontrol edilmektedir.

Saygın ithalatçılar tarafından yapılan mal sevkıyatları bu detayda incelenmeyebilir. Mevcut sistemde gümrük acenteleriyle daha önceden alınan randevular gecikmeleri önleyebilmektedir. Genelde belge gereklilikleri kapsamlıdır ve gecikmeler sıkça meydana gelmektedir. Bu tür gecikmeler yatırımcılara gümrükte alıkoymalar ve demoraj ücretleri ile zaman ve para kaybettirip, Hindistan'a yatırımı pahalı hale getirmektedir.

Standartlar, testler, etiketleme ve sertifika verilmesi: Hindistan standart bürosu 109 ticari mal için sertifika zorunluluğu çıkartmıştır. Bu sertifikaların amacı pazara girecek ürünlerin kalitelerini istenilen düzeyde tutmak olarak görünse de genellikle bir tarife dışı engel olarak kullanılmaktadır.

Anti-Damping ve Telafi Edici Vergiler: Ucuza ithal edilen ürünlerden yerli sanayiye korumak için belirli ürünler için zaman zaman uygulanmaktadır. Hindistan'ın bu uygulamaları bazen şeffaflıktan uzak olduğu için endişe yaratmaktadır. Son yıllarda Hindistan antidamping uygulamalarını agresif bir şekilde artırmaktadır.

Kamu Alımları: Hindistan hükümetinin yaptığı kamu alımlarında yerli üreticiler yabancılara karşı korunmaktadır.

Hizmet Ticareti Engelleri: Kısıtlama olan hizmetler; sigortacılık, bankacılık, güvenlik, sinema filmi, muhasebecilik, inşaat, mimarlık ve mühendislik, perakendecilik, hukuk hizmetleri, hızlı dağıtım hizmetleri ve telekomünikasyondur.

Diğer Engeller: Sermaye kısıtlamaları ve diğer ticari yatırım engelleri yerli şirketlere haksız avantaj sağlamaktadır. Hindistan devleti yabancı sermayeye perakende ticaretinde ve tarım sektöründe sınırlamalar koymaktadır.

Gümrük Prosedürleri: Hükümet ithalat işlemlerinde ihtiyari gümrük değerlendirme kriterleri uygulamaktadır. Değerleme prosedürleri, normal piyasa fiyatlarının altında bir fiyatla karşılaştıklarında Hindistan gümrüklerine, ithalatta beyan edilen değişim değerini reddetme hakkı vermektedir. Bu durumda ithalatta daha fazla bir gümrük vergisi oranı uygulanmaktadır.

Hindistan gümrükleri genellikle, ticaretin serbest akışına engel olan ve sıklıkla süreç ertelemelerine sebebiyet veren kapsamlı belgelendirme istemektedir. Genel olarak bu durum Hindistan'ın karmaşık tarife yapısından ve ürün, kullanıcı veya Hindistan'ın ihracatı geliştirme programlarına göre değişen birçok muafiyetlerin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu güçlükler devam etmesine karşın Hindistan bu alanda gelişmeler göstermiştir. Dünya Bankası'na göre, son üç yılda ithalat işlemlerinin tamamlanma süresi yarıya düşerek 20 güne inmiştir fakat istenen belgelerin sayısında küçük azalmalar meydana gelmiştir.

Hükümet yenilebilir sıvı yağlar için iki haftada bir gayri resmi bir referans fiyatı belirleme politikasına devam etmektedir. Bu sistem şeffaflıktan uzaktır ve tahmin edilemez durumdadır.

Otomotiv ürünlerinin ithalatında bazı gümrük prosedürleri uygulanmaktadır. Motorlu araçlar sadece üç belli limandan ve sadece üretim yapılan ülkeden ithal edilebilmektedir. Beyan edilen ithalat değerleri reddedilebilmektedir ve sonuç olarak toptan satışlardaki yasal indirimler göz önüne alınmamaktadır.

Geçici Giriş: 1962 Hindistan Gümrük Yasası malların Hindistan'a geçici girmesine izin vermektedir. Yasanın 74. bölümü geçici olarak ithal edilip sonra ihraç edilen ürünlere vergi iadesi sunmaktadır. Ürünler tekrar ihraç edilirken ithal edildiği zaman ödenen verginin bir kısmı geri ödenmektedir.

Bu vergi iadesinin oranı ürünün Hindistan'a geldiği ya da kullanıldığı andan itibaren zamanla orantılıdır. Eğer mallar Hindistan'da kullanılmadan hemen ihraç edilmişse verilen gümrük vergisinin %98'ine kadar iade verilmektedir. İthal edildiği andan itibaren 24 ay içinde yapılan ihracatlarda bu iade geçerlidir.

Fuar, sergi ve seminerlerde sergilenmek için geçici olarak ithal edilen ürünler özel hükümlere tabidir. Bu ürünler 6 ay içinde ülkeden çıkarılacağı taahhüdü ile gümrüksüz olarak girebilmektedir.

5.4 Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Hindistan'da standart düzenlemeleri hızla artış göstermektedir. Hindistan dünya standartlarını yakalamak için çok çaba sarf etmektedir ve çoğu standartları ISO standartlarına uygun hale gelmiştir. Buna rağmen bazı sektörlerde standartlar uluslararası standartlara uygun değildir ve standart mevzuatları uluslararası ticarete engeller çıkartmaktadır. Hindistan sıklıkla Dünya Ticaret Örgütü'ne yeni standartlarını bildirmemekte ve diğer ülkelere konu hakkında tartışma zamanı vermemektedir.

Tüketici hakları derneklerinden gelen baskılar ve çevreci eylemler yüzünden çoğu sanayi sektöründe alınan önlemler büyümüştür. Fakat Hint gıda sağlığı yasaları çok eskidir ya da bazen diğer uluslararası modellere göre çok katıdır.

Hindistan Standart Bürosu (BIS) 1986 yılında ulusal standartları geliştirmek için kurulmuştur. BIS sanayinin, tüketici derneklerinin, bilimsel ve araştırma kurumlarının, profesyonel organizasyonların, Hindistan bakanlıklarının temsilcilerini ve parlamento üyelerini bünyesinde bulundurmaktadır.

BIS ürün belgeleme, kalite sistemleri onaylama ve test etme ve müşteri meseleleri ile de ilgilenmektedir.

Ürün Belgelendirilmesi: Hindistan Standart Bürosu'nun ürün standartları genelde gönüllülük esasına dayanır fakat 2000 yılında Hindistan'a ithalatlarda miktar kısıtlamalarının kaldırılmasıyla devlet bazı sektörlerde yerli üreticileri korumak zorunda kalmıştır. 109 adet ürünün ithalatında Hindistan kalite standartları şart koşulmuştur. Bu 109 ürünün ihracatını yapanlar ve üretenler Hindistan'a ihracat yapmadan önce Hindistan Standart Bürosu'na kayıt olup sertifikalarını almak zorundadırlar.

Bu 109 ürün içinde çeşitli besin koruyucuları ve katkıları, süt tozu, sütlü bebek gıdaları, bazı çeşit çimentolar, elektrikli av aletleri, bazı gaz silindirleri ve çok amaçlı kuru piller gibi ürünler vardır.

Bu 109 ürünün genellikle Hindistan Standart Bürosu tarafından sertifikalandırılıp test edilmesi gerekir. Fakat Hindistan Standart Bürosu'nun yabancı şirketlerin Hindistan'da üretmedikleri malları için otomatik sertifikalandırma sistemi bulunmaktadır.

Bu sistem yabancı bir üreticinin Hindistan Standartlarına uygun ürünler yaptığını emin olunduktan sonra kendi kendine verilmektedir. Masrafları yabancı şirkete yansıtılacak şekilde Hindistan Standart Bürosu'nun müfettişleri bu üreticinin tesislerine gidip yerinde denetlemelerle şirkete ve üretim sistemine ön sertifika verip bağımsız bir denetçiye üreticinin hala aynı standartlarda üretim yapıp yapmadığını izleme yetkisini vermektedir.

2004 yılından beri Hindistan, tüm ithal borik asitler için, bu ürünün haşere ilacı olarak kullanılması ya da üretim girdisi olarak kullanılmasına (örneğin cam ve seramik üretiminde) bakmaksızın haşere ilaçları ile ilgili sıkı şartlar uygulamaktadır.

Borik asidin çoğu kullanım alanı haşere ilaçları dışındadır. Hindistan hükümeti haşere ilacı olmayan borik asidin haşere ilacı kullanım amacına sapması yönünde bir problem olduğuna dair bir ifade bulunmamıştır. Borik asit tüccarları yeniden satım amacıyla borik asit ithalatı yapamamaktadırlar, çünkü bakanlıklardan sakınca olmadığına dair sertifikaları alamamaktadırlar. Bu sakınca olmadığına dair sertifikalar, Tarım Bakanlığı Merkezi Haşere İlaçları Kurulu ve Tescil Komitesi tarafından ithalat izni almak için başvurulardan önce istenmektedir.

Sakinca olmadığına dair sertifika sistemi Temmuz 2006'da 3 yıllığına uzatılmıştır. Nihai kullanıcılar, Tarım Bakanlığı Merkezi Haşere İlaçları Kurulu ve Tescil Komitesi tarafından verilen ithalat izni ile borik asit ithalatlarını yapabilmektedirler. Buna karşın, bu ithalat izinleri nihai kullanıcılar için aşamayacakları tonaj limitleri getirmektedir.

Bu arada, yerel üreticiler, haşere ilacı kullanıcılarına satmadıklarına dair kayıtları sadece gösterme yükümlülüğü ile haşere ilacı dışındaki borik asitleri üretip satabilmektedirler.

Teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirme prosedürlerinin geliştirilmesi, kabul edilmesi ve uygulanması konusunda Hindistan hakkında kaygılar vardır. Örnek olarak Hindistan, araba lastikleri konusunda global standartları uygulamamaktadır ve yerli üreticileri yabancı firmalara karşı koruma politikalarına devam etmektedir. Hindistan'ın "İlaç ve Kozmetikler Kanunu 2007" yasa değişikliğinin ticarete potansiyel bir engel olması beklenmektedir. Bu değişiklik ithal malları gereksiz ağır prosedürler ve maliyetli tescil sistemi ile karşı karşıya getirmektedir. Hindistan'da verimli bir tıbbi cihazlar düzenleyici rejiminin olmaması ülkenin sağlık sektörünün gelişmesini aksatmakta ve sağlık ürünleri ticaretine engel olmaktadır. 2006 yılında, hükümet yürürlükte olan ilaçlar hakkındaki bir kanuna bazı tıbbi cihazları da ekleyerek değiştirmiştir. Hükümet şu anda tıbbi cihazlar hakkında bir düzenleyici oluşturmak için çalışmalar yapmaktadır.

Hindistan sağlık ve bitki sağlığı konusundaki önlemlerini hala DTÖ'ye bildirmemiştir. Ülke, çoğu orman ürünlerini sınırlayan ve kümes ve çiftlik ürünlerinin ithalatını yasaklayan çeşitli düzenlemelere devam etmektedir. Süt ürünleri kısıtlamalarına gelince, Hindistan ithal süt ürünlerine yerli ürünlere oranla daha sıkı maksimum kalıntı seviyesi uygulaması yapmaktadır.

Bitki ticaretini etkileyebilecek bazı düzenleme değişiklikleri için Hindistan'ın DTÖ'ye bildirim süreci hakkında kaygılar bulunmaktadır. Özellikle, Hindistan "2003 Bitki Karantina Kanunu"nu, bir DTÖ zorunluluğu olmasına karşın kamuya ön eleştiri fırsatı sağlamadan birkaç defa değiştirmiştir. Hindistan'ın bu değişiklikleri, zahmetli etiketleme koşulları ve haşere ve haşere ilacı koşulları getirerek tarım ürünleri ticaretini sınırlamaktadır.

Bu ürünlerin üreticileri veya ihracatçıları aynı zamanda Hindistan'da varlık göstermek zorundadırlar. Eğer bu yabancı üreticinin Hindistan'daki resmi temsilcisi Hindistan Standart Bürosu'nun şartlarına uyacağını kabul ederse bu kural uygulanmayabilir. Gaz silindirleri, derin kuyu el pompaları ve valfler gibi bazı ürünler BIS tarafından görevlendirilen müfettişler tarafından incelenir ve özel onay ve sertifikaya tabidir.

Uluslararası ticareti ve işbirliğini kolaylaştırmak için, Hindistan standartlarını başta ana ticaret ortakları olmak üzere diğer ülkelere uydurmaya çalışmaktadır.

Akreditasyon: Test ve Kalibrasyon Laboratuvarları için Ulusal Akreditasyon Kurulu (NABL) 1985 yılında kurulup Bilim ve Teknoloji Dairesinin özerk bir koludur. 200'den fazla test ve kalibrasyon laboratuvarı akredite edilmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü'nün ticarete teknik engeller düzenlemesine uyumlu olarak ölçüm sonuçlarının uluslararası ortak kabulü için NABL, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC) ve Asya Pasifik Laboratuvar Akreditasyon Birliği (APLAC) üyesi olmuştur. Bu birliklere üye ülkelerdeki akredite laboratuvarları tanıma anlaşmalarını da imzalamıştır.

Hindistan üretici firmaları gittikçe daha fazla standart akreditasyonlarına yatırımlarda bulunmaktadır. ISO 9000 ve ISO 14000 sahibi fabrikaların sayısı hızla artmaktadır.

6 TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye ile Hindistan arasında ticaret hacminde gözlenen artışa rağmen, ticaret dengesi sürekli olarak ülkemiz aleyhine sonuçlanmaktadır.2018 yılında ihracat bir önceki yıla göre 1,5 kat artarak 1,121,540 dolar olmuştur. Hindistan'dan ithalatta ise 2018 yılında bir önceki yıla göre %21 oranında artış kaydedilmiştir.

Tablo 9: Hindistan'ın Türkiye ile Dış Ticareti (1000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	650,319	5,613,570	6,263,889	-4,963,251
2016	651,703	5,757,246	6,408,949	-5,105,543
2017	758,560	6,216,639	6,975,199	-5,458,079
2018	1,121,540	7,534,783	8,656,323	-6,413,243

Türkiyenin Hindistan ile yaptığı ihracatında öne çıkan başlıca ürünler arasında petrol yağları, mermer ve traverten, demir atık hurda, yağlı tohumlar ve meyvalar oluşturmaktadır.

Tablo 10: Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2,169	15,681	115,718
2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar	51,740	81,749	87,604
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	39,206	44,559	67,192
7204	Demir atık ve hurda; demir veya çelik hurda külçelerini yeniden eritmek	36,073	50,921	56,882
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyvalar (kırılmış olsun olmasın)	45,514	0	52,476
2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	2,398	13,268	40,252
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	14,583	23,207	38,507
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	12,460	17,031	26,384
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	12,038	22,362	24,779
2528	Tabii boratlar ve bunların konsantreleri	12,811	14,649	19,585
4104	Sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabalı ve crust (arakurutmalı) post ve derileri	8,185	17,325	18,909
7202	Ferro alyajlar	9,341	11,743	14,604
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makineleri (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	10,137	16,016	14,480
4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	6,674	5,121	14,434
5702	Halılar ve diğer tekstil yer döşemeleri (örülmüş, taftedilmemiş veya floksuz)	6,672	7,406	12,116
8422	Bulaşık makineleri; şişeleri veya diğer kapları temizleme ya da kurutma makineleri	5,644	9,274	11,794
2519	Magnezit, erimiş yanmış manyezi ve diğer magnezyum oksit	5,081	10,807	11,170
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	7,665	9,328	11,041
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	4,164	7,368	10,947
8446	Dokuma makineleri (tezgahlar)	7,435	6,830	10,122

3816	Ateşe dayanıklı çimentolar, harçlar, betonlar vb. Karışımlar	7,317	6,731	9,950
------	--	-------	-------	-------

Kaynak:TradaMap

Türkiye'nin Hindistan ile yaptığı ithalatta öne çıkan ürünler arasında petrol yağları, işlenmemiş alüminyum, sentetik filament iplikleri ve karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar bulunmaktadır.

Tablo 11: Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1,964,021	1,996,662	2,870,238
7601	İşlenmemiş alüminyum	110,514	145,689	518,995
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	334,474	414,439	321,206
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	347,888	348,462	311,095
7113	Değerli metal veya kıymetli metalle kaplanmış metal eşya	5,618	5,669	239,831
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, floresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	151,883	171,889	180,140
5509	Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	152,197	173,205	164,382
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	136,468	120,633	154,730
8545	Karbon elektrotları, karbon fırçaları, lamba karbonları, pil karbonları ve diğer grafit maddeler	10,343	26,674	125,047
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	149,269	150,377	124,498
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	40,113	41,328	114,083
7222	Paslanmaz çelikten çubuk ve profiller	41,710	42,800	67,880
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	51,271	54,693	67,724
7208	Yassı haddelenmiş çelik veya alaşımsız çelikten mamul ürünler, genişliği >= 600 mm, sıcak haddelenmiş, kaplanmamış	29,817	11,695	66,032
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	46,240	83,387	65,482
3901	Birincil formda Etilen polimerleri	12,222	26,839	51,461
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialliesterler, vb. (ilk şekilde)	25,178	53,786	46,110
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	52,067	39,779	42,480
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	76,508	68,735	40,715
2941	Antibiyotikler	56,103	34,567	40,366
2101	Kahve, çay ve Paraguay çayı hülasesi, esans, konsantreleri ve müstahzarları	40,873	47,380	38,792
8445	Tekstil elyafı hazırlama makineleri; eğirme, iki katlama veya büküm makinaları ve diğer makineler	18,028	12,667	37,908

Kaynak: Trade Map

6.1 İhracat Potansiyeli Başlıca Sektörler

Hindistan'ı 1,3 milyar nüfuslu yoksul bir ülke olarak değil, ciddi bir satın alma gücüne sahip 200-300 milyon tüketicinin yaşadığı, istikrarlı bir makro ekonomik yapıya sahip ve gümrük vergileri ile miktar kısıtlamalarının her geçen gün azaldığı bir pazar olarak görmek, daha sağlıklı bir yaklaşımdır. İlaç sanayi çok gelişmiş olan Hindistan ilaç sanayisi hammaddelerinde potansiyel bir pazardır. Nüfus özellikleri nedeniyle de zeytinyağı, sert kabuklu meyveler, kuru meyveler başta olmak üzere gıda ürünlerinde büyük potansiyel ihtiva etmektedir. Hindistan'da sağlıklı yaşam için zeytinyağı kullanımı yaygınlaşmaktadır.

İnşaat – müteahhitlik iki ülke arasında en fazla potansiyel arz eden sektördür. 2001 yılında ilk kez bir Türk müteahhitlik firması Hindistan'da bir otoyol ihalesi almıştır. Ayrıca Hindistan'da mevcut bulunan ihalelere katılmak üzere Hintli firmalar ile ortaklaşa çalışmalar yürüten ve orada temsilcilik ofisi açmış bulunan firmalar mevcuttur. Müteahhitlik hizmetlerinin gelişmesi çeşitli mal gruplarında ihracat artışına yol açacaktır.

Hindistan'da altyapı yapımı geleneksel olarak kamu sektörünün görev alanındadır. Ancak özellikle son yıllarda altyapıya olan büyük talebin ve kalitenin iyileştirilmesi ihtiyacının karşılanması amacıyla özel sektörün ve yabancı sermayenin katılımı teşvik edilmektedir.

İhracat potansiyeli yüksek ürünler olarak aşağıdaki ürünler görülmektedir:

- Salça ve meyve suları
- Bisküvi, şekerleme, çikolata vb.
- Makarna
- Zeytinyağı
- Kuru ve sert kabuklu meyveler; incir, kayısı , fındık vb.
- Konfeksiyon (özellikle kadın ve erkek takım elbise)
- Makine halısı
- Cam eşya
- İnşaat malzemeleri (özellikle seramik, fayans, banyo takımları)
- Otomotiv parçaları
- Mobilya (özellikle ev mobilyaları)
- Altın mücevherat
- Tekstil makineleri
- Tekstil kimyasalları
- Kağıt peçete, havlu vb.

6.1.1 Türkiye-Hindistan Yatırım İlişkileri

Hindistan'da yatırım yapılabilecek sektörler olarak aşağıdaki sektörlerin öne çıktığı görülmektedir:

- Tarımsal ürün ve gıda işleme
- Mobilya
- Tekstil ve konfeksiyon
- Deri işleme, konfeksiyon ve ayakkabı
- Halı
- İnşaat malzemeleri
- Tekstil kimyasalları
- Otomotiv yan sanayii
- Cam eşya
- Kuyumculuk
- Turizm

6.2 Türkiye-Hindistan Yatırım İlişkileri

İki ülke arasında son dönemde yapılan karşılıklı yatırımlardan bazıları aşağıda özetlenmiştir.

Borusan Telekom – Dhanus

Merkezi Chennai, Hindistan'da ve global operasyon merkezleri Yeni Delhi ve Kaliforniya'da bulunan Dhanus Technologies Ltd., 1993 yılında kurulmuştur. Şirket, telekom servisleri, IT/ITES ve Telematic hizmetleri gibi temel olarak iletişim hizmetleri alanlarında operasyonlarını sürdüren firma portföyüne Türkiye'den Borusan Telekom'u katmıştır. Dhanus, Borusan Telekom'un %100'ü için 30 milyon USD dolayında bir anlaşmaya vardıklarını açıklamıştır.

GMR – Limak

Temmuz 2007'de yapılan ihale sonucu KDV dahil 2,280 milyar Euro bedelle Sabiha Gökçen havalimanının yeni dış hatlar terminal binası ve diğer ilgili tesislerinin yap-işlet-devret modeli ile yapılması hakkını kazanan Limak İnşaat AŞ.- GMR Infrastructure Ltd- Malaysia Airport Holding Berhad Ortak Girişim Gurubunda %40 hisse ile yer alan GMR grup, Hindistan'ın önde gelen altyapı, inşaat ve enerji şirketlerini bünyesinde barındırmaktadır. Delhi ve Haydarabat havalimanlarının da işletmesini yürüten GMR, elektrik üretim, iletim ve dağıtımında Hindistan'daki başlıca firmalardan biridir. GMR grup ayrıca tarım ürünleri ve özellikle de etanol üretimi alanında faaliyet göstermektedir.

Hobi Kozmetik

Hindistan'ın en büyük hızlı tüketim ürünleri şirketlerinden olan Dabur, yeni pazarlara açılma stratejisi çerçevesinde Türkiye'de Hobi Kozmetik'e talip olmuştur. İki şirket arasındaki görüşmeler olumlu sonuçlanmış ve Dabur Hobi ile Türkiye pazarına girmiştir.

IOC – Çalık

İlk olarak Çalık Holding ile birlikte Tüpraş özelleştirmesine katılan IOC'nin (Indian Oil Corporation) yine aynı holdingle 4,9 milyar dolara mal olacak 15 milyon ton/yıl kapasiteli rafineri ve petrokimya tesisini ortak olarak kurmak için EPDK'ya yaptığı 49 yıllık rafineri lisans başvurusu kabul edilmiştir.

Arcelor Mittal

Hindistan'ın ve dünyanın önde gelen demir-çelik şirketi Arcelor Mittal, Borusan Holding'le %50 ortaklıkla, Gebze'de 4,8 milyon ton kapasiteli bir sıcak sac tesisi kurma kararı almıştır. 2010 yılı Haziran ayında Arcelor Mittal Yassı Çelik Başkanı Robrecht Himpe'nin katılımıyla tesis resmi olarak açılmıştır. Tesisin yıllık 4,8 milyon tonluk sıcak sac üreterek 3 milyar dolarlık ciro yapması planlanmaktadır.

TAFE

Hintli Tractors and Farm Equipment Limited (TAFE) Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde yıllık 15 bin traktör üretimi planı ile bir traktör üretim ve montaj tesisi yatırımı gerçekleştirmiş ve üretime 2010 yılı sonlarında başlamıştır.

Celebi Holding

Çelebi Hava Servisi'nin çoğunluk hissesini elinde bulundurduğu ÇHS/Nas India konsorsiyumu, Mumbai (Bombay) Chhatrapati Shivaji Uluslararası Havalimanı'nda yer hizmetleri verme hakkı için açılan ihaleyi kazanmıştır. Çelebi Hava Servisi A.Ş'nin yüzde 51, NAS Aviation Services Pvt Ltd'nin de (NAS India) yüzde 49 oranında pay sahibi olduğu ÇHS/NAS India konsorsiyumunun, MIAL tarafından 1 Kasım 2008'de yapılan değerlendirmede, "ihalede en iyi teklifi veren konsorsiyum" olduğu açıklanmıştır. İhale sonucuna göre ÇHS, Bombay Havalimanı'nda 10 yıl süre ile yer hizmeti verme hakkı kazanmıştır. Nisan 2009'da ise Çelebi Hava Servisi, Hindistan'ın Yeni Delhi kentindeki, Uluslararası Havalimanı, Hindistan'ın kargo trafiği açısından ikinci büyük havalimanı olan Delhi Indra Gandhi

Uluslararası Havalimanı'nın işletmecisi Delhi International Airport Private Ltd. (DIAL) tarafından açılan kargo terminali ihalesini kazanmıştır.

Çelebi Hava Servisi'nden İMKB'ye yapılan açıklamada, Delhi Indra Gandhi Uluslararası Havalimanı İşletmecisi DIAL tarafından, havalimanında mevcut kargo terminalinin (Brownfield) geliştirilmesi, modernizasyonu, finansmanı ve 25 yıl süreyle işletilmesi için açılan ihalenin Çelebi lehine sonuçlandığının ihale makamı tarafından şirkete bildirildiği belirtilmiştir. Delhi Havalimanı'nın kargo trafiği 2001 yılından bu yana yıllık ortalama yüzde 10 büyüdüğü belirtilmiştir. Delhi Indra Gandhi uluslararası havalimanı kargo trafiğinin gelecek on yılda 1 milyon tona ulaşacağı öngörülmektedir.

Jindal

Hindistan'ın diğer önemli bir çelik şirketi olan Jindal, paslanmaz çelik, krom madeni ve termik santral alanlarında ülkemizde yatırım yapma kararı almıştır. İlk aşamada 500-600 milyon dolarlık bir yatırım yapılarak bir termik santralin kurulması planlanmaktadır.

Polyplex

Dünyanın 5. büyük ince polyester film üreticisi Polyplex, üretim operasyonlarını coğrafi olarak çeşitlendirme stratejisine paralel olarak Çorlu Avrupa Serbest Bölgesi'nde Aralık 2005'te 24,000 TPA'lık kapasiteli bir polyester film tesisi yatırımı yapmıştır. İçerisinde 4MW bir elektrik santrali barındıran yatırım projesinin ardından 2006 yılının Mart ayında 5000 TPA kapasiteli bir metal kaplama tesisi yatırımı yine aynı bölgede hayata geçirilmiştir. Firma son olarak bir çip tesisi kurma sürecinde olup, tüm yatırımların toplam tutarı 55 milyon ABD Doları olarak öngörülmektedir. Bu firmanın yatırımı Türkiye'yi bölgedeki en önemli polyester film üreticilerinden biri konumuna getirmiştir.

Farplas Hindistan Yatırımı

Renault, Toyota, Ford, Honda, Mercedes ve Hyundai gibi markaların önemli tedarikçisi olan Farplas, global araç projelerinde yer alabilmek için 2008 ortasında Hindistan'da üretime başladı.

Fernas A.Ş.

Türk Müteahhitlik firması FERNAS'ın 2009 yılında Hindistan'ın Medya Pradesh Eyaletinde yaklaşık 100 Milyon ABD Doları bedele karşılık gelen 350 kilometrelik LPG boru hattı döşeme faaliyeti devam etmektedir. Ayrıca, yaklaşık 70 ve 450 Milyon ABD Doları bedele karşılık gelen iki yeni ihale daha kazanmış ve birçok ihaleyi ise takip etmektedir.

Söktaş – Tekstil Fabrikası

Söktaş Tekstil'in 2007'de Hindistan'da kurduğu Söktaş India PVT şirketi Hindistan pazarına yönelik üretime başlamıştır. Türkiye'de yılda 14 milyon metre olan kapasitesini Hindistan fabrikasıyla ikiye katlayacak olan Söktaş Tekstil, özellikle Hindistan ve diğer Asya ülkelerinde yüz milyonlarca kişiden oluşan lüks tüketim pazarında bizzat bulunarak rekabette öne geçmeyi amaçlamaktadır.

Eczacıbaşı Holding

Eczacıbaşı, Vitra ürünlerinin Hindistan genelinde satışı için Hindistan'ın önemli seramik üreticilerinden olan Kajaria Seramik ile ortaklık yapmaktadır.

Termikel firması, Hindistan'da elektrik sayacı üretimi için Hintli bir firma ile ortaklık anlaşması imzalamıştır. Bu şirketlerin yanı sıra, Türkiye'nin en büyük ilaç üreticisi Abdi İbrahim, Hindistan merkezli Strides Arcolab ile eşit ortaklığa dayanan Abdi Strides isimli yeni bir şirket kurmuştur. Strides'in geliştirdiği ürünler Türk, Orta Doğu ve eski Sovyet Cumhuriyetleri pazarlarına ulaşırken, Abdi İbrahim'in jenerik ürünleri de Strides'in faaliyet gösterdiği pazarlara erişebilecektir.

Karel Santral Sistemleri, Kablo ve Santral Fabrikası; Atlas ilaç, üretim birimi yatırımı; Şişecam, cam üretimi; Cevher grubu, otomotiv yan sanayii yatırımı ve Atasay altın işleme tesisi için Hindistan'da yatırım yapmayı düşünen firmalar arasında yer almaktadır.

Dünyanın en büyük telekomünikasyon şirketlerinden biri olarak gösterilen bir başka Hintli şirket GTL'nin de Türkiye telekom pazarına girmeye hazırlandığı bildirilmiştir. GTL'nin önümüzdeki dönemde Türkiye'ye girme hazırlıklarını tamamlaması beklenmektedir. Öncelikle bir ofis açmayı planlayan şirketin, Türkiye'de uygulamaya girecek olan 3G, Wimax, IPTv gibi teknolojiler üzerine yatırım yapması beklenmektedir.

Son dönem zarfında, Hint firmalarının, ülkemizde yatırım yapmak üzere araştırmalarda buldukları ve çelik, bakır gibi madencilik sektörü, ilaç-eczacılık, otelcilik, köprü-otayol inşaatı, otomotiv, bilgi teknolojileri, enerji ve şeker alanlarında yatırım yapmak istedikleri gözlemlenmektedir. Hindistan'ın Taj Otel Grubu da dahil olmak üzere, üç Hint otel zinciri turizm sektörü, Hint enerji şirketi Reliant enerji sektörü, Hintli bir firma ülkemizdeki şeker fabrikalarının özelleştirilmesi ve Hindistan demiryollarına bağlı Ircon International ve RITES şirketleri ise ülkemizdeki otayol ve köprü inşaatı ihaleleri ile ilgilenmektedir.

7 İKİ ÜLKE ARASINDAKİ TİCARETTE YAŞANAN SORUNLAR

Türkiye ile Hindistan arasında ile Serbest Ticaret Anlaşması'nın imzalanması amacıyla, 2 Ocak 2008 tarihinde Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile girişimler başlatılmıştır. Hindistan makamları ile yapılan görüşmeler sonucunda Türkiye ile Hindistan arasında mal ticareti bakımından serbest ticaret alanı kurulmasını öngören Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması'nın (KEOA) imzalanmasına karar verilmiş ve bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

İki ülke arasında imzalanacak Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması, hali hazırda ihracat potansiyelimizin yüksek olduğu ürünlerde %5 ila %35 arasında değişen gümrük vergisi indirimi ve pazara giriş engellerinin azalmasını sağlayacaktır. Bu sayede mevcut durumda ülkemiz aleyhine seyreden ikili ticaretimiz daha dengeli bir yapıya kavuşma imkânı bulacaktır.

Hindistan ile imzalanacak STA, bilgi teknolojileri alanında işbirliğinin oluşturulması ve geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır. Ayrıca pamuk, kömür, petrol, demir cevheri, ferro alyaj, tekstil elyaflarında dünyanın önemli üreticilerinden biri olan Hindistan, ülkemizin Girdi Tedarik Stratejisi açısından da önem arz eden bir ülkedir.

Hindistan, Türkiye için olduğu kadar AB için de önemli bir ticaret ortağıdır. AB ve Hindistan, ikili mal ve hizmet ticareti ile yatırımların düzeyini artırabilmek amacıyla Haziran 2007'de yılında STA müzakerelerine başlamışlardır. Nihai Anlaşma imzalanmış olup iki taraf arasındaki hassas ürünler müzakereleri devam etmektedir.

DEİK bünyesinde 1996 yılında kurulan Türk – Hint İş Konseyi faaliyetlerini sürdürmektedir.

SORUNLAR:

Gümrük vergileri yüksektir. Hindistan liberalleşme yönünde atılan tüm adımlara rağmen pek çok üründe halen yüksek gümrük vergileri ile yerel sanayisini korumaya çalışan bir ülkedir. Hindistan Hükümeti'nin DTÖ'ye taahhütü çerçevesinde hammadde ithalatında vergilerin %10, mamul mallarda ise % 20'ye düşürülmesi söz konusudur. Ancak, birçok ürüne ek vergi uygulandığından nihai vergi bu düzeylerden oldukça yüksekte gerçekleşmektedir. Ek vergiler dahil edildiğinde ürünün gümrük vergisi iki katına çıkabilmektedir.

Hindistan'da taşımacılık için kullanılan konteynerlere ağırlık kısıtlaması getirilmiştir.

Gümrük prosedürleri şeffaflıktan uzaktır. İthalat işlemlerinde ihtiyari gümrük değerlendirme kriterleri uygulanmaktadır. Değerleme prosedürleri, Hindistan gümrüklerine normal piyasa fiyatlarının altında bir fiyatla karşılaştıklarında, ithalattaki beyan edilen değişim değerini reddetme hakkı vermektedir. Bu durumda ithalatta daha fazla bir gümrük vergisi oranı uygulanmaktadır.

Hindistan yenilebilir sıvı yağlar için gayri resmi bir referans fiyatı belirleme politikası uygulamaktadır. Sık sık değişen referans fiyatı nedeniyle bu ürünlerin gümrük vergileri net bir şekilde bilinmemektedir.

İki ülke bankacılık sistemleri arasında işbirliği olmaması, Türk bankalarından alınan teminat mektuplarının kabul edilmemesi, muhabir banka bulunmasında sıkıntı çekilmesi ve aracı bankalar ile yapılan ticari işlemlerin pahalı olması diğer önemli sorunlardır. Bunun yanısıra, Hindistan bankalarından gelen akreditiflerin çok fazla ayrıntı içerdiği ve işlem sürelerinin çok uzun olduğu söylenmektedir.

Türkiye-Hindistan arası ticari sevkiyatların sorunlu gerçekleşebildiği ve navlun bedellerinin yüksek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Kalküta Limanı'ndaki yoğunluğun navlun bedelini artırmakta ve ihracatı olumsuz etkilemekte olduğu belirtilmiştir.

Ortak bir başka şikayet konusu da Hindistan'da bürokrasinin çok yavaş işliyor olmasıdır. Hint kamu teşkilatına ek olarak Hint özel sektörünün de iş takibinde ve geri dönüşlerde ağır davranabildiği ve müşterilere verilen hizmette bundan kaynaklanan aksamalar ve gecikmeler yaşandığı belirtilmiştir. Ayrıca yabancılara çalışma izni alınmasında da sürenin uzun olduğu dile getirilmiştir.

Çin'de olduğu gibi Hindistan'da da korsan üretim yaygındır.

8 TÜRKİYE-HİNDİSTAN ARASINDAKİ ANLAŞMALAR VE PROTOKOLLER

ANLAŞMA ADI	İMZA TARİHİ
Ticaret	19 Eylül 1973
Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği	2 Nisan 1976
Ekonomik ve Teknik İşbirliği	13 Temmuz 1978
Hava Ulaştırma Anlaşması	10 Nisan 1986
Denizcilik	18 Temmuz 1988
Sivil Havacılık Alanında Mutabakat Muhtırası	21 Şubat 1992
Standardizasyon Alanında Teknik İşbirliği	19 Kasım 1993
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi	31 Mart 1995
Turizm Alanında İşbirliği	1 Şubat 1995
Demiryolları Alanında İşbirliği	11 Nisan 1995
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Komitesi Yedinci Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	11 Haziran 1997
TÜBİTAK ile Hint Muadili Arasında İşbirliği	17 Eylül 1998
İGEME ile Hint Muadili Arasında İşbirliği	17 Eylül 1998
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	17 Eylül 1998
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Komitesi Sekizinci Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	9 Şubat 2000
Tarım ve İlgili Diğer Alanlarda İşbirliği Mutabakat Zaptı	31 Mart 2000
Suçluların İadesi Antlaşması	2001
Bilim ve Teknoloji Antlaşması	2001
Terörizme Karşı Ortak Çalışma Grubu Kurma	2003

9 BURSA İLİNİN HİNDİSTAN İLE DIŞ TİCARETİ

2018 yılı itibarıyla , Bursa ilinden Hindistan'a 87 milyon dolar ihracat gerçekleştirilirken, ithalat rakamı 278 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2018 verilerince Bursa'da **Hindistan sermayeli firma bulunmamaktadır.**

Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin verilerine göre ise Bursa'dan Hindistan'a ihracat yapan firma sayımız **236**'dır.

Tablo 12: Bursa ilinin Hindistan ile Dış Ticareti (1000\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	60,722,832	301,406,935	362,129,767	-240,684,103
2018	87,173,409	278,516,957	365,690,366	-191,343,548
2019**	49,061,965	121,334,183	170,396,148	-72,272,218

Kaynak: TÜİK ** 2019 yılı verileri geçicidir.

10 PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

10.1 Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Hindistan genel olarak yeterli telif hakkı yasalarına sahiptir fakat uygulamalar zayıftır ve korsanlık yaygındır. Hindistan Cenevre Konvansiyonu ve Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Organizasyonu (WIPO) üyesidir.

Ticari marka Hindistan'da yeterli seviyede korunmaktadır ve uluslar arası standartlara uygundur. 1999 tarihli ticari marka kanunu bu konudaki düzenlemeleri sağlamaktadır.

2005 yılında kabul edilen kanunla Hindistan'da ürün patenti kapsamı ilaçlar ve tarım kimyasallarının da dahil edilmesiyle genişlemiştir.

10.2 Dağıtım Kanalları

Son yıllarda Hindistan'da dağıtım kanallarında gözle görülür bir genişleme olmuştur. Ülkedeki perakende dağıtım yeri sayısı 12 milyonu geçmiştir. Bir firma ürününü kullanıcılara çok çeşitli kanallarla sunabilir ve çok çeşitli pazarlama aracı kullanabilir. Firma dağıtım kanalını tekli ya da üçlü sistem olarak kurabilir. Çoğu Hintli üretici zamanla geliştirdikleri tekrar dağıtım yapan stokçular, toptancılar ve perakendecilerden oluşan üçlü dağıtım ve satış sistemini kullanmaktadır. Örneğin Hindistan'ın genelinde çalışan bir firmanın 40-80 arasında stok ürün dağıtımcısı olabilir. Bu stokçular 100-450 arasında toptancıya mal satarlar. Sonunda bu tekrar dağıtım stokçular ve toptancılar 250.000-750.000 arasında perakendeciye iş yapacaklardır. Bu stokçular büyüklü küçüklü birçok perakendeciye ulaşabilirler ve yönetim şekline göre genellikle 75 ile 500 arasında satış elemanı çalıştırır. Toptancılık düşük maliyet, yüksek iş hacmi ve %4-5'den başlayan kar payıyla kazançlı bir iştir. Yapılan araştırmalara göre çoğu aile şirketi olan 12 milyonun üstünde perakende satış yeri vardır. Kentsel bölgelerde daha girişimci perakendeciler kredi ve evlere servis imkanı sağlamaktadırlar. Alışveriş merkezlerinin perakendecilik sektörüne etkisi nedeniyle şimdilerde büyük perakende noktalarında indirimler ve doğrudan teslim gündeme gelmiştir.

Son yıllarda pazardaki rekabet yüzünden firmalar müşterilere en hızlı şekilde ulaşmanın yollarını aramışlardır. Bağımsız lojistik ve dağıtım acenteleri bu sorunu çözmeye yardımcı olmuştur ve çoğu şirket artık dağıtım ve lojistikte dış kaynak kullanmaktadır.

Çoğu tüketim ürünü ticareti yapan firma ve ilaç firmaları dağıtım için gümrükleme ve nakliye şirketlerini kullanmaktadır. Bu şirketlerin genellikle her eyalette depoları vardır. Eyaletler arasında vergi yapısı değişiklikler gösterdiği için aynı ürün karşımıza farklı fiyatlarla çıkabilir. Depo kiralalarının çok pahalı olmasından dolayı bu şirketler gittikçe daha çok kullanılmaktadır.

Hindistan'ın iki sahilinde 11 tanesi büyük olmak üzere 139 tane çalışan limana mevcuttur. Batı sahilindeki Mumbai ile Marmagao ve doğu yakasındaki Vishakhapatnam ile Chennai limanları yükleme kapasitelerine göre en önemli limanlardır. Ülkenin finansal merkezi olan Mumbai uluslararası taşımacılıkta çok büyük öneme sahiptir.

Hindistan'ın büyük ölçeği nedeniyle bölgesel yaklaşımı göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Hindistan'da lokal bir varlık göstermek tavsiye edilmektedir. Şirketin bunu karşılayacak bir şubesi yoksa bir acente, dağıtıcı veya bir temsilci de kullanılabilir. Hindistan'ın büyük ve çeşitlilik gösteren bir ülke olduğu, 30'dan fazla dil konuşulduğunu düşünülürse burada bölgesel yaklaşım iyi bir fikir olacaktır. Satılacak ürün eğer geniş bir pazara hitap ediyorsa bölgesel temsilci ve distribütör kullanmak önerilmektedir.

Distribütör veya acente değerlendirilirken Hint firmalarının tanınmışlığını, finansal kaynaklarını, yatırım yapma isteklerini ve kabiliyetlerini, pazarlama güçlerini, bölgesel hâkimiyetlerini, iş uzmanlıklarını ve kredibilitelerini araştırmak gerekir. İdeal bir distribütör çok iyi bankacılık ilişkilerinin yanı sıra ürünleri ve hizmetleri pazarlayacak kapasiteye sahip olmalıdır. Acente ya da distribütörün beklenen işi yapabilmesi için modern bir altyapı, depo, atölye, eğitimli çalışan gibi olanaklara sahip olmalıdır.

Hintli firmalar bazen o kadar çok firmayı temsil ederler ki, yeni pazarlara açılmak için vakit veya ilgileri çok az olur. Daha önce yaptıkları bağlantıların dışına çıkmazlar. Kısa vadede bundan olumlu sonuçlar alınabilse de çoğunlukla asıl kazanç henüz gelişmemiş alanlardadır. Bu nedenle firmanın kabiliyetini, iş yapma isteğini yeni ağlara açılma çabasını bağlantılarını ve iş çevresini objektif bir şekilde ölçmek önem arz etmektedir.

Potansiyel temsilcilerin vereceği yabancı müşteri listesi iyice incelenmelidir. Bu liste eski ve hükmü kalmamış olabilir. Diğer yandan bu liste hala geçerliyse distribütör ya da acente yeni bir ilişkiyi kaldıracak zaman, finansman, idareci ve lojistik bulamayabilir.

Distribütör veya acentelerin ürünlerin tanıtımını yaptıklarından emin olunmalıdır. Bazen distribütörler ve acenteler nitelikli çalışanları, geniş dağıtım ağları, ülke çapında varlıkları olduğu imajını vererek kendilerini profesyonel olarak yansıtmaktadırlar. Firmaların son seçimlerini yaparken tüm etkenleri düşünmeleri gerekmektedir.

Hindistan'da küçük distribütörler esnek dağıtım stratejisini uygulamak için bazen daha ideal olabilmektedir. Hindistan acentelere veya distribütörlere lojistik sorunlar çıkartacak kadar büyük bir ülkedir. Tüketicilerin yaşadığı bir bölgede yerleşik olan küçük bir distribütör yerel pazar hakkındaki bilgisiyle bazen daha avantajlı olabilir. İyi ürün bilgisi iyi olan ve pazarlama yeteneği olan küçük bir distribütör, pazarlamayı bir alt şirketine bırakan büyük bir distribütörden bazen daha yararlı olabilmektedir.

10.3 Reklam ve Promosyon

Yıllar içinde Hindistan ekonomisi satıcı değil alıcı odaklı olmuştur. Ekonomideki artan rekabet reklam yapmayı önemli hale getirmiştir. Sınırsız rekabet sayesinde medya katlanarak gelişmiştir fakat önceleri yükselişte olan reklam bütçeleri küresel ekonomik durgunluk dönemlerinde azaltılmaktadır.

Her çeşit medya reklam vermeye müsaittir. Reklamcılıkta en büyük payı basılı reklam elinde tutmaktadır. Reklamcılık pazarını basılı reklamlar ve televizyon %88 ile domine etmektedir. İnternet reklamcılığı da gideren büyüyen bir sektör haline gelmiştir. Kırsal kesimde pazar payı almak marka bilinçlendirilmesi ve dağıtım ağının genişletilmesi ile mümkündür. Kırsal pazar en çok görsel basının etkisi altındadır, çünkü geniş coğrafya ve altyapı eksikliği diğer basının buralara ulaşmasını engellemektedir.

Hindistan'da çok ve çeşitli sayıda günlük gazeteye sahiptir. Yazılı basın kentli yetişkinlerin %70'ine ulaşabilmektedir. Kırsal kesimdeki gazete okuyucusu sayısı da kenttekilere yaklaşmıştır. Yazılı basın neredeyse tamamıyla özel sektörün elindedir.

Reklam vermek için uydu ve kablolu TV kanalları da kullanılabilir. Devlet televizyonu olan Doordarshan nüfusun yaklaşık %90'ına erişebilmektedir. Ek olarak 100'ün üzerinde uluslararası kanallar uydu ve kablolu TV'de bulunmaktadır. Tele market kullanımı artmasıyla hem abone sayısında artış hem de abonelik gelirlerinde artış beklenmektedir.

Radyo ülkede en ucuz ve geleneksel eğlence biçimidir. Bu araca devletin sahip olduğu All India Radio (AIR) hakimdir ve nüfusun %90'ına ulaşır. AIR'nin hâkimiyeti devletin 338 tane özel kanalın 91 il ve ilçede FM yayını yapmasına izin vermesiyle zedelenmiştir ayrıca uydu ve internet bu pazarı vurmaktadır. Çoğu büyük ve ünlü uluslararası reklamcılık firmaları Hindistan'daki yerel reklamcılarla iş birliği halindedir. Hindistan'daki reklamcılık teknolojik olarak gelişmiştir.

10.4 Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Etiketleme Hindistan'a ihraç edilen ürünler için çok önemlidir. Etiketlerde İngilizce yaygın olarak kullanılmaktadır. Tüm paketler ve konteynerler taşıdığı mallar hakkında açıklama bulundurmalıdır. Hindistan gümrükleri bu konuda katıdır ve perakende pazarına girmeden ya da doğrudan tüketim için satılmadan önce ithal mallarında yasalarla belirlenen açıklamaların bulunmasına çok önem vermektedir.

Ticaret Bakanlığı tüm paketli ürünlerin etiketlerinde şunların olmasını şart koşmuştur:

- İthalatçının adı ve adresi.
- Paketlenen ürünün genel veya yaygın adı.
- Standart ağırlık ve ölçü birimine göre net miktar. Tüm ağırlık ve ölçü birimleri metrik olacaktır. Eğer bu ölçüler başka bir birimde verildiyse denk olduğu ölçü ithalatçı tarafından belirtilmelidir.
- Ticari malın ne zaman üretildiği, paketlenildiği ve ithal edildiğini gösteren ay ve yıl.
- Ticari malın son alıcıya satılabilecek perakende en yüksek fiyatı. Buna tüm vergiler, yük taşıma masrafları, dağıtıcılara verilen komisyonlar, reklam giderleri, dağıtım, paketleme vb. dahildir.

Mallar gümrükten çekilmeden önce yukarıda belirtilen koşullar sağlanmalıdır. Hammaddeler, parçalar, dökme mallar gibi ürünler bu etiketleme kurallarına tabi olmayıp, başka süreçlerden geçerler.

Paketlenmiş gıda ürünlerinin etiketlerinde ise aşağıdaki bilgiler yazılmalıdır:

- İsim, ticari adı ya da açıklama.
- Ağırlık ve hacmine göre azalacak şekilde sıralanmış ürünün bileşenleri.
- Üreticinin, paketleyen ve ithalatçının adı ve tam adresi. Eğer gıda maddesi Hindistan dışında üretilip Hindistan'da paketleniyse ithal edilen ülkenin adı.
- İçeriğin net ağırlığı, sayısı ya da hacmi.
- Belirgin parti ya da kod numarası.
- Üretim ve paketlenme ay ve yılı.
- Son kullanma ay ve yılı.
- En yüksek perakende satış fiyatı.

Ayrıca etiket uygun hallerde aşağıdakileri de içeriğinde bulundurmalıdır:

- Işınlanma sebebi ve ışınlanmış gıdanın lisans numarası.
- Harici eklenen renklendirici malzemeler.
- Vegetaryen olmayanlar için hazırlanan gıdalarda: Tamamında ya da bir kısmında kanatlı etleri, deniz veya tatlı su balığı, yumurta ya da herhangi bir hayvansal ürünün-süt ve süt ürünleri hariç- içeren ürünler paketin dışında rahatlıkla görünecek bir şekilde kahverengi bir kare içinde kahverengi bir daire sembolü taşınmalıdır.
- Vegetaryen olanlar için gıdalar: Dışarıdan rahatlıkla görünecek bir şekilde yeşil bir kare içine yeşil daire sembolü bulundurmalıdır.

Tüm açıklamalar:

- İngilizce ya da Hintçe olarak paketten ayrılmayacak bir biçimde ya da

- İthal edilen paketi kapsayan ek bir paket üstünde ya da
- Paketin üstünde basılı olmalıdır ya da
- Gümrükte rahatlıkla ayırt edilecek şekilde paketten ayrılmayacak şekilde bir bant ya da bir kartla belirtilmelidir.

Ticaret bakanlığının tebliğine göre ithal edilen tüm gıdaların ithal edildikleri tarihte raf ömürlerinin en az %60'ının kalmış olması lazımdır. Raf ömrü, etiket üzerinde görülen üretim tarihi ve son kullanım tarihi ile hesaplanabilir.

10.5 Satış Tekniklerini Etkileyen Faktörler

Doğrudan Satış: Doğrudan satış Hindistan'da en hızlı büyüyen işkoludur. İstihdamın yetersiz olduğu Hindistan'da doğrudan satışın büyük bir potansiyeli vardır. Çok uluslu şirketleri, Hindistan'ın serbestleşen ekonomisindeki fırsatları çabucak fark etmişlerdir. Doğrudan satış sektöründe hali hazırda 1,3 milyondan fazla insan çalışmaktadır. 250-300 ürün kategorisinde 2100 değişik biçimde çalışan yaklaşık 800.000 aktif doğrudan satış yöneticisi vardır. Ürün kategorileri kozmetik, mutfak gereçleri, eğitim, ev bakımı, sigortacılık ve doğal ürünler gibi geniş bir yelpazeye sahiptir.

Doğrudan satış endüstrisinde reklam eksikliği yüzünden ürünlere daha hızlı ve daha kolay ulaşım sağlamak için bazı doğrudan satış şirketleri büyük perakende mağazalarında büfeler ve yaşam merkezleri açmışlardır. Pazarlamacının tüm ürün yelpazesini sunduğu büyük mağazalar olan yaşam merkezlerinde amaç mal satmak olmayıp, amaç tüketicilerin gelip markayı test etmeleri ve distribütörlerin işlerini yürütüp eğitim almalarıdır. Marka bilinirliğini artırmak için bazı doğrudan satış şirketleri büyük alışveriş merkezlerinde tanıtım ve satış için geçici büfeler açmaktadırlar. Bu stratejiler personel temini sağlamaya, marka bilinirliği yaratmaya ve neyi nereden alacağı hakkında bilgisi olmayan tüketicilere ulaşmaya yardımcı olmaktadır.

Satış Faktörleri ve Teknikleri: İlk bakışta Hindistan'daki alım gücünün çoğunluğunun şehirlerde olduğu görünmektedir. Buna karşın Hindistan nüfusunun çoğu 627.000'den fazla köye dağılmış bir şekilde kırsal alanda yaşamaktadır. Geri kalanlar ise 300 tanesinin 100.000 den fazla nüfusunun olduğu 3.700 kentte yaşamaktadırlar. Gerçek Hindistan'ın köylerde yaşadığı söylenebilir. Hintli ve yabancılardan oluşan tüm pazarlamacılar, Hindistan'ın kırsal kesiminin pazar potansiyeline yönelmeleri sayesinde kazançlı çıkmışlardır.

Yapılan araştırmalara göre Hindistan'ın kırsal kesim pazarları okuryazarlık ve harcanabilir gelir arttıkça daha da gelişmektedir. Medya sayesinde tüketim alışkanlıkları son zamanlarda çok değişmiştir. Kırsal kesimdeki Hintliler önceden yabancı oldukları markalara artık talepte bulunmaktadır. Marka bilincinin artmasıyla yabancı şirketler marka isimlerini ticari marka dairesine kaydettirmeye başlamışlardır.

Kırsal bölgelerde altyapı eksikliği dağıtımı zorlaştırırken aynı zamanda bazı ürünlerde talebi de azaltmaktadır. Satış tekniklerinin başarılı olması için dağıtım kapsamı çok önemlidir. Hindistan dünyada en çok perakende satış noktasına sahip ülkedir fakat bunlar çok küçük ve dağınıktır. Önümüzdeki yıllar içinde çok sayıda alışveriş merkezi açılacaktır.

25 yaşın altında 500 milyon insanın yaşadığı hızlı gelişen nüfusuyla Hindistan sınırsız fırsatlar sunmaktadır fakat yerli ve yabancı çoğu şirket çoğu ürün kategorisinde nüfusun sadece bir kısmının potansiyel müşteri olduğunu keşfetmiştir. Çoğu şirket Hindistan pazarının sunduğu ürüne yönelik tüketici tepkilerinde hayal kırıklığına uğramıştır. Hindistan'ın gelişen orta sınıfının 150-200 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir, fakat bazı ürünleri batılı orta sınıfa sunar gibi sunmamak gerekmektedir. Bir diğer hata ise evrensel markaları evrensel fiyatlara satmaya çalışmak olmuştur. Satış stratejisi geliştirirken diğer pazarlardan alıp Hindistan'a uydurmak yerine buranın özelliklerine ve içinde bulunduğu duruma göre mal pazarlamak daha etkili olacaktır. Son bir hata da Hindistan'ın yetersiz altyapısını ve lojistiğini göze almadan etkisiz dağıtım ağıyla pazara girmektir.

Başarılı satış stratejisi olanlar, yerel rekabetle başa çıkabilecektir. Bu rekabet çoğu ürünü ve hizmeti kapsadığından hafife alınmamalıdır. Şirketler tüketici ihtiyaçlarını ve sunacakları hizmet düzeyini çok iyi karşılamalıdır. Varlıklı orta sınıf parasının çoğunu lüks mallar yerine temel ihtiyaçlarına harcamaktadırlar.

Hindistan pazarında satış yapmak yeni giren şirketler için zor ve karmaşık olabilir. Başlangıç ve gelişen pazar fırsatları doğru hesaplanıp, yerel rekabet hafife alınmazsa pazara giriş daha kolay olabilir.

Fiyatlandırma: Strateji geliştirirken ve ürün fiyatlandırması yaparken Amerikan dolarını Hint rupisine basitçe çevirmenin çoğu kez işe yaramadığını dikkate almak önemlidir. Aynı zamanda Hindistan'da belirli bir üründe henüz girilmemiş gizli bir potansiyel pazar olduğu varsayımıyla hareket eden yabancı firmalar da çoğunlukla düşük satış hacmi ile karşılaşmaktadırlar. Hintli müşteriler fiyatlara karşı çok duyarlıdır. Mesela bir Amerikan buzdolabı üreticisi Hint markalarından %40 daha pahalıya satmaya çalıştığından pek fazla satış yapamamıştır.

Eğer ürün kalite bakımından kolayca taklit edilebiliyorsa Hintli girişimciler bu fırsatı kaçırmazlar. Ürün ithalat vergilerini düşürmek, diğer yerel maliyetleri düşürmek ve pazarda sabit bir yer edinmek için çoğu şirket ürün montaj atölyeleri kurmuştur. Fiyatlandırmada paketleme de önemlidir. Çoğu tüketim malı tedarikçisi ekonomik boy paketler yapmak yerine küçük paketler yapmayı daha yararlı bulmaktadır.

Bazı Hintli tüketiciler kalite farkından haberdar olmalarına ve dünya standartlarında ürünleri tercih etmelerine rağmen çoğu tüketici fiyat nedeniyle kaliteden vazgeçebilmektedir. Örneğin, Doğu Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika'da lazerli ve mürekkep püskürten yazıcılar nokta vuruşlu yazıcıların yerini almıştır fakat Hindistan'da çoğu yazışmalarda bu yazıcı hala kullanılmaktadır. Bu eski teknolojinin ekonomik olması kullanım süresini artırmıştır.

Hindistan'da pazarlık alıcı ve satıcı arasındaki en sıradan işlemdir. Genellikle dayanıklı tüketim mallarında festival mevsimi gelince satıcılar fiyat listesinde alıcıların ilgisini çekmek için indirim yaparlar. Tüketiciler arasında eski malı verip yenisini almak oldukça yaygındır. Fiyatlandırma stratejisinde bu etkenler göze alınmalıdır. Fiyatlandırmada düşünülmesi gereken bir şey de ithalat vergileridir. Bunlar özellikle tüketici malları için çok yüksektir. Lüks markalı ürünleri alabilecek varlıklı Hint kesimi de vardır. Fakat genelde tüketim eğilimi diğer ülkelerden çok farklıdır. Hızla büyüyen orta sınıf gelir grubu orta fiyatlı ürünlerin olduğu bir pazarın doğmasına sebep olmuştur fakat fahiş ithalat vergileri yüzünden bazı eşyalar orta gelirli tüketiciler için pahalı olabilmektedir.

Elektronik Ticaret: Geleneksel satış tekniklerine ek olarak internetten satış da önem kazanmaktadır. Hindistan İnternet ve Cep Telefonu Derneğine (IAMA) göre 2007 yılında 46 milyon olan internet kullanıcısı sayısının 2017'de 500 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. İnternet erişimindeki ucuzlama sayesinde internet kullanıcı sayısında artış oldukça, Hindistan e-perakendeciliğinde de gelişme olmuştur. Ürün satın almanın yanında seyahat rezervasyonları, oteller, internet bankacılığı, fatura ödeme, hisse senedi ticareti ve iş aramaları en çok kullanılan işlemlerdir.

B2C işlemlerinde en çok demiryolu ve havayolu için e-bilet işlemleri yapılmaktadır. Kitap, video, çiçek, mücevher, saat ve elbise gibi hediyelik eşyalar en çok internet alışverişinin yapıldığı diğer alanlardır. E-ticaretle satılan diğer ürünler elektronik eşya ve diğer ev gereçleridir.

Endüstri uzmanları B2B ticaretinin yakın zamanda hızla ve istikrarlı bir biçimde artacağına inanmaktadırlar, çünkü büyük bir ihtiyaç vardır.

Kamu Alımları: Hindistan'ın kamu tedarik çalışmaları ve süreçleri şeffaf ve standardı olmaması nedeniyle yabancı tedarikçileri engelleyebilmektedir. Yerel tedarikçiler için özel fiyat ve kalite tercih hakları çoğunlukla kaldırılmıştır. Müzakerelerin hiçbir gelişme olmadan aylarca bürokrasiye takılması alışılmış bir durumdur.

Hindistan bürokrasisini, Hindistan kültür ve geleneklerini bilen yerel temsilciler ile çalışmak kamu ile iş yapmak konusunda faydalı olabilir.

Hindistan savunma sanayi ürünlerinde ihracat için büyük potansiyeli olan bir ülkedir. 2001 yılında Hindistan Hükümeti savunma sanayisindeki acente açma yasağını kaldırmıştır. Savunma sanayi firmalarının Hindistan'da bir acente ya da temsilcilik açması pazara giriş ve tutunma açısından çok faydalı olabilir. Hindistan'da böyle bir temsilcilik açmak için Hint hükümetinden izin alma süreci bazen çok uzun sürebilmektedir. Hindistan hükümetinin savunma ekipmanları almak için ihale süreci çok karışık ve yavaş olabilmektedir.

Bu konuda en başarılı firmalar süreç devam ederken sabırla bekleyen ve temsilcileri ya da resmi makamlardaki tanıdıkları vasıtasıyla gelişmelerden haberdar olan firmalardır.

11 İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

11.1 Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İş görüşmelerinde, ilk tanışmada kartvizit mutlaka bulunmalıdır. Kartvizitin herhangi bir Hint diline tercüme edilmesine gerek olmayıp, İngilizce olması yeterlidir. İş ilişkilerinde bir Hintli aracı kullanmak faydalı olacaktır. Toplantılarda Hintli bir meslektaşını götürmek ya da Hint bürokrasisini çok iyi bilen birinin ücret karşılığında istihdam edilerek bürokrasideki işleri takibinin sağlanması mümkündür.

Hindistan'da dışarıdan gelen bilgi ve yeni kavramlar hakim olan dini inanış ve sosyal yapı ile çelişmediği sürece kabul görmektedir. Kast sistemi Hint toplumunu etkileyen faktörlerin başında gelmektedir. Hindistan'daki iş hacminin büyük bir çoğunluğu aile kaynaklıdır. Aile şirketlerinde kardeşlerle görüşme yapılmış olsa da en son kararı ailenin en büyüğü verecektir.

Hindistan'da her şey tartışılabilir. En uygun ve gerçekçi fiyata ulaşabilmek için farklı sınıflardan birçok firmayla görüşmek yararlı olacaktır. Hindistan orta düzeyde kolektif bir kültüre sahip olup, kişilerin kararlarının aile, grup ve sosyal yapı ile çelişmemesine özen gösterilmektedir.

Kuvvetli ve birbirini tutan bir sosyal yapıya sahip oldukları için, hayat hakkında fazla endişelenmezler çünkü toplumdaki herkes kendi yerini ve çalışma koşullarını kabul etmektedir.

Çalışanlar organizasyonda önemli bir rol oynamaktadır. Hint hiyerarşisinde patron olan kişi otorite bakımından en üst düzeyde kabul edilmektedir. Talimatların uygulanmasında ve sonuçlarının tam olarak kimin sorumluluğunda olması gerektiğini başlangıçta belirtmekte fayda vardır. Çalışanlara, talimatların ve açıklamaların yazılı olarak verilmeli ve sizin adınıza dağıtımının yapılması sağlanmalıdır. Bu sayede bilgilendirmenin yapıldığını bir kez daha teyit edilmiş ve kendilerine reddetme şansı verilmemiş olunur.

Bu kültürde üniversite mezuniyetine ve derecesine büyük saygı gösterilir. Hintliler doğrudan "hayır" demekten hoşlanmamaktadır. "Hayır" kelimesi Hindistan'da yanlış anlamlara çekilebileceği için kaçamak cevaplar nezaket kuralları içinde hoş karşılanmaktadır. Eğer bir davet alırsanız "Hayır, yapamam" gibi doğrudan cevaplar yerine "Deneyeceğim" veya "Bakalım" gibi belirsiz cevaplar verilmesi daha uygun düşmektedir. Şirkette patron konumunda iseniz, varlığınıza çok önem verilecek ve görüşmeler de en üst seviyede devam edecektir. Hindistan'daki katı iş kültüründen dolayı ast olan bir kişi ancak ast olan personelle görüşebilir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Hindistan'a gidecek Türk vatandaşlarının, Hindistan'a giriş yaparken geçerli bir pasaport taşımaları ve ikamet ettikleri ülkedeki Hindistan temsilciliklerinden vize almış olmaları gerekmektedir. Vizeler; turist, iş, öğrenci, transit vizesi olarak alınabilmektedir. Turizm amaçlı ziyaretler için genellikle 3 ya da 6 ay süreli vize verilmektedir. Verilecek vizenin geçerlilik süresi Hindistan'a varıldığında değil verilmiş tarihten itibaren başlamaktadır. Seyahat planlarınızı buna göre yapmanızda yarar vardır.

Ticari amaçla ziyaret yapmak isteyenler, Hindistan diplomatik temsilciliklerinden bir yıl geçerliliği olan ve birden çok giriş yapabilecekleri toplam 120 günlük ticari vize alabilmektedirler. Ticari gezilerde Hintli firmalardan davetiye gerekmektedir. Bu davetiyede Hindistan'da ne kadar kalınacağı, ne tür iş yapılacağı belirtilmelidir.

11.2 Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Çalışma Saatleri

* Her ayın ikinci cumartesi günü tatildir.

İş Çevreleri	Pazartesi-Cuma	09.30-17.30
Kamu Kurumları	Pazartesi-Cumartesi*	10.00-17.00
Bankalar	Pazartesi-Cuma	10.00-17.00
	Cumartesi	10.00-13.00

Tüm ülkede geçerli olan yukarıdaki resmi tatillerin haricinde eyaletlerin farklı dini ve resmi tatilleri vardır. Kullanılan takvime göre bu tatiller yıl içinde değişiklik gösterebilmektedir.

26 Ocak: Cumhuriyet Günü

15 Ağustos: Bağımsızlık Günü

2 Ekim: Mahatma Gandhi'nin Doğum Günü

11.3 Yerel Saat ve Telefon Kodları

Hindistan'da yaz saati uygulaması yoktur. Hindistan ulusal saati Türkiye'den 2,5 saat ileridedir .

Hindistan'ın uluslararası telefon kodu 91'dir. Başlıca şehirlerin telefon kodları şöyledir:

Mumbai : +22	Kalküta : +33	Ahmedabad : +79	Bengalor : +80	Chennai : +44	Yeni Delhi: +11
--------------	---------------	-----------------	----------------	---------------	-----------------

12 SWOT ANALİZİ

<p style="text-align: center;">GÜÇLÜ YANLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Büyük iç pazar ve artan iç tüketim• 2. Nüfusun yarısının 25 yaş altında olması.	<p style="text-align: center;">ZAYIF YANLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Tarımsal üretimin verimsiz olması ancak nüfusun 2/3'ünün tarıma bağlı olması.• Dış ticaret ve bütçe açıklarının süreklilik göstermesi. Devletin faiz, destek ve personel masraflarına yüksek oranda pay ayırmak zorunda olması
<p style="text-align: center;">FIRSATLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Kişi başı gelirin artmasıyla birlikte orta sınıfın yükselmesi.• Çin'deki işgücü maliyetlerindeki artış sebebiyle yatırımların Hindistan'a yöneleceği beklentileri• Hükümetin ulaşım altyapısına dönük çalışmaları ile inşaat sektörünün hız kazanması	<p style="text-align: center;">TEHDİTLER</p> <ul style="list-style-type: none">• Petrole bağlı ekonomi• Ülkenin genelinde yaygın olan çevre kirliliği• Çevresel izinler ve sözleşmelere ilişkin hususlarda yaşanan gecikmelerin yanı sıra arazi anlaşmazlığı, kısıtlı finansman imkanları

13 YARARLI ADRESLER

- **MUMBAI TİCARET ATEŞELİĞİ**

Adres: Consulate General of Turkey
Office of the Commercial Attache
72 Pedder Road, Kanchanjunga Building
17th Floor, Apt.19, Mumbai 400 026 / INDIA
Tel: +91-22-23851417-18
Faks: +91-22-23851419
E-posta : mumbai@ticaret.gov.tr

- **YENİ DELHİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ**

Ticaret Müşaviri: Aysun Ergezer
Adres: Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor 50-N, Nyaya Marg Chanakyapuri NEW DELHI / INDIA
Tel: 00 91 11 2687 99 07// 00 91 11 2688 90 53
Faks: 00 91 11 2688 92 36
E-posta: yenidelhi@ticaret.gov.tr

- **HİNDİSTAN İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU**

Başkonsolos: Azar A.H. KHAN
Adres: Cumhuriyet Cad., No:18, Dörtler Apt., No:11-12, 34367, Elmadağ / İSTANBUL
Telefon: 0212 296 21 31, 32
Fax: 0212 296 21 30
E-posta: cgooffice@cgiistanbul.org

- **HİNDİSTAN ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ**

Büyükelçi : Shri Sanjay Bhattacharyya
Adres: 77, Cinnah Caddesi,
Cankaya 06680,
Telefon: +90 312 438 2195
Fax: +90 312-440 3429,4399323
Web: <http://www.indembassy.org.tr>

- **T.C. YENİ DELHİ BÜYÜKEÇİLİĞİ**

Büyükelçi : Şakir Özkan TORUNLAR
Adres: 50-N, Nyaya Marg, Chanakyapuri New Delhi- 110021, INDIA
Telefon: (00 91 11) 2688 9053-54
E-posta: embassy.newdelhi@mfa.gov.tr
Web: <http://newdelhi.emb.mfa.gov.tr>

14 KAYNAKÇA

1. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi – www.ekonomi.gov.tr
2. Trademap – www.trademap.org
3. Worldometers - www.worldometers.com
4. CIA World Factbook- <https://www.cia.gov/>
5. Uludağ İhracatçı Birlikleri- www.uib.org.tr
6. T.C. Dış İşleri Bakanlığı – www.mfa.gov.tr
7. DEİK- www.deik.org.tr